І чужому научайтеся,
Й свого не цурайтеся...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса
Редакції і Адміністрації:
"Svoboda", 81-83 Grand St.,
Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV Ч. 125. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ВІВТОРОК, 2-го ЛИПНЯ 1957 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, JULY 2, 1957 No. 125. VOL. LXIV.

ВНАСЛІДОК ГУРАҐАНУ ЗГИНУЛО 350 ОСІБ

ПРЕЗИДЕНТ АЙЗЕНГАВЕР ЗАКЛИКАЄ ДО ЗБІЛЬШЕННЯ ПОЖЕРТВ НА ПОТЕРПІЛИХ ВІД КАТАСТРОФИ

Лейк Чарлз, Луїзіяна. — Стейти Луїзіяна і Тексас навістив в четвер і п'ятницю, 28-го і 29-го червня найгрізніший впродовж останнього 100-річчя гураґан, званий Одрі, який спричинив смерть 350 осіб та матеріяльні втрати, які сягають десятків мільйонів долярів. Число вбитих і затоплених осіб може збільшитися до 500 осіб, бо щораз виловлюють із води нові трупи. Найбільше жертв у людях було в місцевостях Лейк Чарлз і Камерон. Передбачають, що в місті Лейк Чарлз число людських жертв може дійти до 250 осіб. В місті Камерон число втоплених може виносити коло 150 осіб. Найбільше людей втопилося внаслідок того, що від гураґану, який мав швидкість 105 миль на годину, плесо океану піднеслося на 20 стіп, і вода залила всі нижчі місця терену. Матеріяльні втрати обраховують на десятки мільйонів долярів. Понищені тисячі домів, залиті водою шляхи, поперериванi електричні проводи, згинули в воді тисячі рогатої худоби і овець, які були на пасовиськах. З найбільшою силою бушував гураґан Одрі в стейтах Луїзіяна і Тексас, а після того він повіяв на північний схід і спричинив шкоди в стейтах Міссісіппі, Індіяна, Огайо і Мишиген. В Канаді в провінції Онтеріо Одрі втратив силу і був уже тільки звичайним буревієм. Очевидці оповідають про жахливі сцени, в яких батьки бачили смерть своїх дітей, подружжя своїх жінок або чоловіків, і не могли прийти їм з допомогою. Бюро погоди заявляє, що багато людських жертв було тому, що деякі люди легковажили собі осторогу проти гураґану і не хотіли втікати з мешкань на вищі місця. Президент Айзенгавер постійно був інформований про катастрофу і на пропозицію губернаторів оголосив деякі райони Луїзіяни і Тексасу за терени, які можуть користати з федеральної допомоги з 10-мільйонового фонду, призначеного для жертв стихійних катастроф. Президент вислав дальшу суму для Американського Червоного Хреста і звернувся з закликом до всіх, щоб складали пожертви для потерпілих від гураґану. Айзенгавер в імені американського народу і своїм висловив співчуття жертвам гураґану Одрі і заявив, що зробиться все можливе, щоб допомогти нещасливим. Колишній голова Цивільної Оборони Вел Пітерсон прибув до Луїзіяни як представник Президента, щоб на місці ствердити шкоди від гураґану. (Найбільший гураґан в історії ЗДА був у Ґалвестоні, Тексас, який спричинив смерть 6,000 осіб. В Луїзіяні від гураґану в 1856 році океан змив зовсім Лест Айленд і спричинив смерть 320 осіб). Червоний Хрест закликає всіх громадян, щоб складали свої пожертви на допомогу потерпілим від гураґану в місцевих відділах цієї гуманітарної організації.

Полк. Нікерсон дістав дуже легку кару

Гантсвілл, Алабама. — Військовий армійський суд, складений із п'ятьох генералів і п'ятьох полковників, 29-го червня визнав полковникові Джанові С. Нікерсонові дуже легку кару, про яку оскаржений навіть не мріяв, бо йому грозила кара 30 років тюрми за ті пункти провини, до яких він сам признався. 41-річний герой другої світової війни і теперішній експерт дістав таку кару за те, що видав секретні відомості про керовані ракети неуповаженим до того особам: 1. Урядова догана. 2. Припинення на один рік його ранґи (це значить, що впродовж одного року він не зможе займати командного становища, яке займав перед провиною). 3. Впродовж 15-ох місяців йому стягатимуть місячно по 100 долярів із його платні. Полк. Нікерсон, стоячи "на позір", вислухав віддчитання вироку та поздоровив військовим способом суд і відійшов на своє місце. Та коли відійшов із залі суд, він почав із радости сміятися та приймати ґратуляції від своїх приятелів. Тішилася з цього легкого вироку і присутня на суді дружина полковника та двоє старших його дітей. Нікерсон заявив журналістам: "Я був провинився, і мене справедливо покарали. Коли б не було жадної кари, то це підірвало б дисципліну в армії".

Японія дістає 115 мільйонів долярів позички від ЗДА

Вашингтон. — Директор Експортово-Імпортового Банку Семюел С. Во повідомив, що Японія дістає 115 мільйонів долярів позички на закуп рільничих продуктів в цій країні. Це буде короткотермінова позичка, і її треба буде сплатити впродовж одного року. Відсотки становлять 4.5%. Японія має за позичені гроші купити в ЗДА бавовну, пшеницю, ячмінь і сою. Умови цієї позички обговорено між директором Е.-Д. Банку і представником японського уряду Такео Кукуда під час візити японського прем'єра міністрів в цій країні Нобусуке Кіші.

ЛЕТУНСТВО ПРОЩАЄ СВОГО ШЕФА ШТАБУ

Бомбардувальники Б-52 кружляють над летунською базою Ендрю біля Вашингтону під час паради, влаштованої на прощання шефа штабу летунських збройних сил ЗДА. Натана Ф. Твайнінґа (праворуч), що відходить на становище шефа об'єднаних штабів збройних сил ЗДА. Ліворуч — новий шеф штабу американського летунства ген. Томас Д. Вайт.

Летунство попрощало свого шефа штабу ген. Твайнінґа

Вашингтон. — 29-го червня американське летунство попрощалося з своїм шефом штабу генералом Натаном Ф. Твайнінґом, який 30-го червня залишив свій пост, щоб 16-го серпня стати головою Об'єднаних Шефів Штабу. Прощання відбулося в формі великої летунської паради на летунській базі „Андрюз", Мериленд, в якій взяло участь більше як 270 воєнних літаків, в тому і бомбовики типу Б-52. Цій параді приглядалися дипломати багатьох держав. Під час цієї параді бомбовики в числі 24 разом із 96 бомбовиками типу Б-47, могли б везти таку скількість водневих бомб, яка перевищувала б один більйон тонн звичайного вибухового матеріялу. В цій параді брала участь більша скількість бомбовиків, як у травневій параді минулого року в Москві. Як перший летів вишкільний літак із першої світової війни, „Дженні", а зараз за ним летів найменший літак. В параді брав участь і літак „Капітан Твайнінґ", на якому багато років тому теперішній генерал Твайнінґ вчився літати. Під час цієї церемонії генерал Твайнінґ дістав дубовий листок до Медалі за Визначну Службу.

Відзначено 10-річчя Станиці ЗУАДК-у у Ню Йорку

Ню Йорк. — В суботу 29-го червня в залі Українського Народного Дому в Ню Йорку відзначено 10-річчя місцевої Станиці Злученого Українського Американського Допомогового Комітету та вшановано тих усіх, які вложили безінтересовно велику працю при спроваджуванні до ЗДА нових емігрантів. Товариську Вечірку відкрив президент ЗУАДК-у д-р Володимир Ґалан, який сказав, що організація, яку він очолює, спровадила до цієї країни понад 45.000 українських імігрантів, велика частина яких дістала першу допомогу на цій землі в нюйоркському порті. Тепер акція переселення закінчена, і варто б згадати тих наших людей, які з повною посвятою працювали в нюйоркському бюрі ЗУАДК-у, що його очолювала пані Анна Курилло. Д-р Ґалан попросив на тостмайстра екзекутивного директора ЗУАДК-у п. Василя Мудрого, щоб провадив цими скромними зборами. Під час численних промов виявилося, що в нюйоркській станиці ЗУАДК-у найбільше працювали, крім пані А. Курилло, ще й такі пані: Іванна Бенцаль, Катерина Пелешок, Марія Демидчук, Моторна і І. Свідерська та панове Я. Удич і Яремчук. Всі вони не зважали ані на погоду ані на пору дня, тільки спішили з допомогою тим, що її потребували. Тепер вони вдоволені з своєї праці, бо бачать, що нові наші імігранти дають собі раду в цій новій прибраній батьківщині і можуть забути те страхіття, яке вони пережили в Европі, і яке їх чекало, коли б не могли були вирватися з-під тиранії московського окупанта. І це є найкращою нагородою для тих, які дали першу допомогу новим українським імігрантам до ЗДА. Д-р Ґалан сказав, що вороги українського народу тільки зловтішно чекали на те, що заломилася праця ЗУАДК-у 10 років тому, коли вона тільки починалася. Та так не сталося, наша організація з успіхом перевела заплановану акцію і з гордістю може тепер на неї дивитися. Тому українська громада в ЗДА повинна підтримувати ЗУАД-Комітет і тепер, бо перед ним стоять ще до сповнення важливі завдання, як: допомога нашим людям в Австрії і Німеччині, допомога нашим втікачам із Юґославії, яка тепер мусить збільшитися, та допомога українцям у Польщі, які, мабуть, зможуть вертатися на рідні землі та ін. Існує можливість, що можна буде посилати пачки „каре" до Польщі, але на це треба буде грошей, яких ЗУАДК не має. Завжди існуватимуть українські люди, і тут і закордоном, які потребуватимуть допомоги, і тому наша спільнота в цій країні повинна їм ту допомогу дати.

Д-р Г. Скеґар перейшов операцію пістряка

Лос Анджелес, Каліфорнія (А. Вусик). — Д-р Г. Г. Скеґар, відомий громадський діяч і голова місцевого Відділу У. Н. Союзу, що недавно перейшов важку операцію пістряка в шлунку, видужує. По операції наступила комплікація і тиждень пізніше треба було відкрити рану та перевести другу операцію, тим разом уже жовчевого міхура. Пацієнт був дуже ослаблений, часто тратив зір і навіть мову, але кріпкий організм та сильне серце, не зважаючи на 66 років життя, допомагають йому приходити до здоров'я, він уже встає з ліжка та є надія, що незабаром зможе покинути лікарню і вернутись до своїх звичайних зайнять.

● Пані Гелен Гілд із Лос Анджелес, Каліф., пішла відбувати кару 49 днів тюрми за те, що стільки ж разів ставила своє авто на вулиці незгідно з приписами. Вона боронилася тим, що це робив її чоловік, але суд признав її, бо вона мала дозвіл на їзду автом.

В АМЕРИЦІ

● Гелікоптер фльоти врятував коло узбережжя Флориди 21-річного Рейнарда Смита і 32-річного Джана Томаса, які дві години боролися з акулами, які їх атакували. Вони впали з рибальського човна в океан, і тоді напали на них акули. Єдиною шкодою проти хижаків були черевики рибалок.

● Президент Айзенгавер приймав сніданком 18-ох республіканських губернаторів. Всі губернатори вихваляли свої стейти і просили Президента, щоб приїхав до них на вакації. Президент влаштував це прийняття за свої власні гроші, бо це була чисто партійна гостина.

● Президент Айзенгавер відвідав свого приятеля з юнацьких років із Абілену, Кензо, який лежить тепер хворий у військовому шпиталі в Бетесда, Мериленд. Капітан фльоти Еверетт Е. Гезлетт приятелював з Айзенгавером від дитинства, але пізніше їх шляхи розійшлися, бо Айзенгавер вступив до Військової Академії в Вест Пойнті, Гезлетт пішов до Морської Академії в Аннаполісі. Капітан Гезлетт був одною з гнх приватних осіб, яка була присутня на приватній інавґурації Президента в дні 20-го січня ц. р.

● Арґентінський уряд скасував всі політичні обмеження, які в тій державі існували майже від 1943 року. Привернено повні політичні права меншим перонівським політикам, і зроблено це в зв'язку з виборами, які мають відбутися 28-го липня ц. р.

● Прихильники політичного порозуміння ЗДА з СССР можуть тішитися, бо вже вдалося осягнути 1 пункт порозуміння: совєтські й американські науковці згідні в тому, що на Південному полюсі є від 10,000 до 12,000 стіп льоду.

● Провідник республіканської меншости в Сенаті сенатор Вільям Ф. Новленд заявив, що Сенат буде нараджуватися навіть і до вересня, щоб конче ухвалити законопроєкт про охорону громадянських прав, який побоюватимуть південно демократичні сенатори, вигологушуючи довгі промови.

Тіто підтримує лінію Мао і висміває Хрущова

Ню Йорк. — Американська радіо - телевізійна компанія Колумбія Бродкестінг Систем передавала в неділю 29-го червня розмову свого кореспондента Едварда Р. Моррова з юґославським президентом і провідником юґославської комуністичної партії маршалом Тітом. У своїх відповідях на поставлені Морровим запити Тіто заявив, що між юґославською і совєтською системами існують тільки невеликі різниці і що обидві країни, змагаючи до того самого, значить до „побудови соціялізму і комунізму", ідуть до тієї мети різними шляхами. В цьому Тіто висловив свою погодженість із поглядами провідника китайських комуністів Мао Все-тунга, який у своїй останній промові заявив, що немає одної дороги до комунізму, бо в різних країнах існують різні умовини й обставини. На запит Моррова, чи він поділяє думку Хрущова, висловлену ним у телевізійному виступі, дня 2 червня ц. р., що, мовляв, внуки теперішньої американської ґенерації житимуть в умовах „соціялістичного ладу", Тіто відповів із сміхом, що він не є цілком певний, чи внуки сьогоднішньої юґославської ґенерації житимуть в соціялістичній системі і що від самого американського народу залежить вибір і встановлення такого чи іншого суспільного ладу. Після інтерв'ю з Тітом виступили на згаданій телевізійній стації із своїми коментарями до відповідей юґославського президента колишня амбасадорка ЗДА до Італії Клер Бут Люс, редактор журналу „Форейн Афферс" Гемілтон Фош Армстронг і В. Г. Лоренс, вашингтонський кореспондент „Ню Йорк Таймсу". Вони ствердили, що Тіто применшує різниці і розбіжності між ним і Совєтським Союзом, знаючи добре, що в очах Москви він є єретиком, який змагає до відновлення капіталізму у Юґославії.

Комуністичний режим у Китаю зменшує бюджет оборони

Гонг Конг. — Міністер фінансів китайського комуністичного уряду подав до відома, що бюджет міністерства оборони, який минулого року виносив двадцять процент всього державного бюджету, цього року виноситиме тільки 18.5 процента. У своєму звідомленні про господарський стан країни Лі Гсієн-ніен ствердив, що державні приходи комуністичного Китаю у зв'язку із загальним погіршенням господарської ситуації виноситимуть 29,292,934,000 юанів (около 20 більйонів долярів), значить у порівнянні з 1956 роком на 1.91 процента більше. В той же час уряд передбачає, що державні видатки зменшаться на 4.19 у порівнянні із 1956 роком. Поділившися із членами Народного Конґресу (комунокитайський парлямент) такими оптимістичними порівняннями, Лі Гсієн-ніен спопістив водночас, що минулий рік закінчено дефіцитом у висоті двох більйонів юанів (приблизно 800 мільйонів долярів), що їх видано з огляду на шкоди, спричинені несподіваними поводями і на конечність удідовання інших допомог населенню. З чого має бути покритий цей дефіцит, згаданий міністер фінансів не подав, хоч обговорюючи новий бюджет, хвалився, що уряд комуністичного Китаю рішений збільшити на 25.71 відсотка допомогу аґрикультурі. Водночас із цим має бути збільшений імпорт індустріяльних товарів із закордонних країн.

ЗДА збільшили економічну допомогу для Йорданії

Вашингтон. — Державний департамент подав до відома, що З'єдинені Держави асиґнували дальших десять мільйонів долярів на допомогу для Йорданії, в додатку до уділених уже десяти мільйонів, призначених на військовий вирід і в додатку до десяти мільйонів економічної допомоги, уділених Йорданії в квітні ц. р. Уділена допомога має бути рекомпензатою за обіцянку Йорданії Еґиптом, Сирією і Савді Арабією позичку в сумі 36 більйонів долярів, з чого тільки Савді Арабія дала 14 мільйонів долярів. В політичних колах обраховують, що на протязі найближчих років З'єдинені Держави Америки мусітимуть дати Йорданії ще щонайменше 25 мільйонів долярів допомоги. Американські офіційні кола сподіваються, що допомогу мають їм в економічній підтримці Йорданії Савді Арабія, Ірак і Велика Британія. Ірак погодився вже признати Йорданії 4 і пів мільйона долярів, призначених первісно на розбудову поташевої індустрії. Велика Британія розглядає під сучасну пору проєкт більшої позички на збудування дороги між Акабою і пристанню Акаба. Своєю допомогою ЗДА хочуть стримати Йорданію, яка на протязі останніх десятиріч була важливою політичною і мілітарною базою на Середньому Сході, від переходу в табір невтралістів.

ПРОФЕСОР М. О. ВЕТУХІВ ПЕРЕВИБРАНИЙ НА ГОЛОВУ УВАН У ЗДА

Ню Йорк. — В червні 1957 року відбулись конференції дійсних членів УВАН у ЗДА, на який заслухано звіт Управи та Контрольної Комісії Академії, уділено абсолюторії уступаючим керівним органам та обрано нові керівні органи на наступну каденцію. На голову УВАН у ЗДА обрано М. Ветухова, на заступника голови Д. Горняткевича, на секретаря Л. Чикаленка. Члени Управи: О. Грановський, В. Дорошенко, І. Замша, К. Косенко, В. Міяковський, І. Решетар, Л. Соневицький, В. Тимошенко, Д. Чижевський, Ю. Шевельов, М. Шлемкевич. На членів Контрольної Комісії обрано: О. Архімовича, Н. Осадчу-Янату, І. Розгона, Р. Смаль-Стоцького.

21-го червня 1957 р. відбулись Річні Збори членів УВАН у ЗДА, членів Фундації УВАН у ЗДА та прихильників української вільної науки. На зборах голова М. Ветухів зробив доповідь про видавничу діяльність Академії, про поширення видань УВАН у ЗДА в світі, зокрема „Аналів", про наукові конференції та засідання про участь членів УВАН-у у ЗДА в американських та світових наукових з'їздах, конференціях, конґресах та про наукову працю окремих членів Академії.

На річних Зборах виступили з привітами: Президент УНР д-р Степан Витвицький, який склав ґратуляції та признання за велику наукову і видавничу діяльність Академії і за високу опінію, яку здобула УВАН у ЗДА своєю працею серед наукового світу. Від Українського Народного Союзу виступив з привітальним словом гол. предсідник УНС п. Дмитро Галичин. Він відмітив досягнення УВАН у ЗДА, зокрема зазначив, що багато її видань, а з них найбільш репрезентативне „Катедра св. Софії у Києві" — були надруковані в друкарні „Свобода". З теплим привітом виступив архиєпископ Палладій, а далі привітання виголосив пастор В. Боровський. Багато осіб та установ надіслали свої привітання.

АДЕНАУЕР ПОГОДЖУЄТЬСЯ НА „КОНТРОЛЬОВАНЕ РОЗЗБРОЄННЯ"

ЗАПОЧАТКОВУЮЧИ ПЕРЕДВИБОРЧУ КАМПАНІЮ, НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ПОГОДЖУЄТЬСЯ ТАКОЖ НА ВСТАНОВЛЕННЯ ЗОНИ ПЕРЕВІРКИ В ЕВРОПІ, ВКЛЮЧНО З НІМЕЧЧИНОЮ, ТА ПІДКРЕСЛЮЄ НЕОБХІДНІСТЬ ОБ'ЄДНАННЯ НІМЕЧЧИНИ.

Дортмунд, Німеччина. — „Я заявляю виразно, що ми готові дати всю можливу підтримку справі контрольованого роззброєння в ділянках атомової і звичайної зброї" — заявив тут минулої неділі, 30-го червня д-р Конрад Аденауер, канцлер західньої Німецької Федеративної Республіки, започатковуючи формально кампанію своєї партії, Християнсько - Демократичного Союзу, до загальних виборів, що мають відбутися 15 вересня ц. р. Промовляючи до 30,000 зібраних осіб у цьому західньо - німецькому індустріяльному місті, канцлер Аденауер рівночасно підкреслив, що він і його уряд готові також погодитись на встановлення в Европі, отже тим самим і на території Німеччини, зони, в якій можна б перевіряти стан збройонь. Цими своїми заявами д-р Аденауер вперше висловив офіційне становище Західньої Німеччини до актуальних тепер справ роззброєння, заперечуючи рівночасно поголоски і твердження, що Німеччина не погоджується чи має свої застереження до тих справ, зокрема до встановлення зони перевірки зброєнь, вважаючи, що така зона скріпить теперішній поділ Німеччини на східню і західню частини. Канцлер Аденауер твердив, що погоджуючись на контрольоване роззброєння та на встановлення зони перевірки зброєнь, він рівночасно припускає, що до того часу будуть зліквідовані інші причини міжнародного напруження, до яких він зараховує в першу черговість поділ Німеччини. Він в дальшому вияснював, що під час його побуту у Вашингтоні в травні цього року державний секретар Доллес вияснив йому основне американського концепцію контрольованого роззброєння, з якою він, Аденауер, цілком погоджується. Доллес мав тоді впевнити його також і відносно американської рішучости щодо потреби об'єднання Німеччини, як одної з головніших передумов міжнародного відпруження. Виступові і твердженням канцлера Аденауера віддають у міжнародніх колах багато уваги, головно у зв'язку з роззброєнською конференцією в Лондоні, на сесії якої в цей вівторок, 2-го червня, американський представник Гарольд Стассен мав би видвигнути деякі нові пропозиції.

Стассен ознайомлює членів НАТО із пропозиціями ЗДА щодо роззброєння

Париж. — За ініціятивою американської делеґації на роззброєнську конференцію в Лондоні відбулася тут надзвичайна сесія Ради НАТО, в якій взяли участь прибулі із Лондону делеґати на згадану конференцію — Гароолд Е. Стассен (ЗДА), Жюль Мок (Франція), Івор Пінк (Вриганія) і Мартін Еллис (Канада). На скликаній поквапно сесії Стассен, як спеціяльний висланник президента Айзенгавера на роззброєнську конференцію, поінформував присутніх про стан дотеперішніх переговорів, як теж про зміст американських пропозицій в справі роззброєння. Головною темою нарад із членами Ради НАТО, зокрема із представниками її держав, які не беруть участи в лондонській конференції, була справа створення охоронної зони в Европі і здійснювання в цій зоні взаємної повітряної і наземної інспекції для забезпеки перед несподіваною аґресією. Створення такої зони передбачене в американських пропозиціях щодо першої стадії роззброєння, алеє ЗДА залишили на вирішення европейським державам її реалізацію і функціонування. Згідно з пропозицією през. Айзенгавера, висловленою ще під час женевської конференції, така зона мала б бути створена негайно, не чекаючи на вирішення справи з'єднання Німеччини. Проходила б така зона без огляду на границі і мала б охоплювати з одного боку Францію на Заході і з другого боку Польщу і східні області СССР, значить Україну і Білорусь на Сході. Зона цієї взаємної повітряної і наземної інспекції проходила б через цілу Німеччину і тому Аденауер й інші німецькі політики побоюються, що вона може стати початком бажаної Совєтам невтралізації Німеччини.

У СВІТІ

● З гирла ріки По в північній Італії евакуовано поспішно 12,000 тамошніх мешканців у зв'язку з виступленням По з берегів. В м. Ровіґа над тією рікою 15 осіб втопилися.

У Парижі відбулися 100-ні загальні збори уділовців Компанії Суецького Каналу. Було приявних 275 осіб, які репрезентували 54% уділів. Хоч Еґипет націоналізував Суецький канал і виключив назву Компанії з усіх адміністраційних справ Каналу, проте уділові рішили зберегти свою корпорацію, яка нараховує тепер майна у сумі $14,728,279. Еґипет у теорії погоджується заплатити відшкодування уділовцям. Компанія заангажувалася тепер у будові підморського каналу між Англією і Францією.

● В Англії проголошено офіційно, що безголовий кадовб, що його море викинуло в порті Чічестер 9 червня ц. р., це тіло славного англійського нурця, коммодора Лайонела Крабба, який в таємничих обставинах згинув був 19 квітня 1956 р. у порті Портсмуту, недалеко совєтського крейсера, яким прибули Булґанін і Хрущов. Причини смерти не устійнено. Тіло Крабба ідентифіковано на підставі деяких його здеформованих від світової війни пальців. Стверджено теж, що діло на тому безголовому тілі були напевно власністю Крабба.

● Познань у Польщі святкував 27-го червня першу роковину антикомуністичних демонстрацій, які вибили рік тому під гаслом „волі і хліба". У зударах з поліцією і вільшовою згинуло тоді 55 осіб. Уряд Гомулки дозволив тепер на мирну маніфестацію на могилах полеглих демонстрантів, признавши тоді і потвердивши це й тепер, що це були вибух невдоволення робітників внаслідок поганих умов праці і життя, а не „змови закордонних імперіялістів".

● В англійських часописах появилась коротка вістка, що в минулу середу недалеко міста Стейнс в Англії пізнім вечором ударились два авта, в одному з яких водієм був князь Филип Единбурзький, а пасажиром — його кузина королева Єлисавета II. Тому, що з-правила королівське авто буває ескортоване автами охорони, невідомо ближче, як могла статися та катастрофа. Ніхто не потерпів ніякої фізичної шкоди. Швидко потім королева і її чоловік прибули на замку Віндзор прем'єрів і міністрів, приявних на конференції держав Британського Коммонвелту.

● На Середньому Сході розпочався з кінцем минулого тижня місяць великого щорічного паломництва арабів до святих мохаммеданських місць Мекки і Медини. В цьому році зареєстровано 221,167 паломників, із яких 126,000 прибули частинно морським шляхом. В цьому році араби оминають шлях через затоку Акаби, на якій появились ізраїльські кораблі. Арабські торговці невільниками завжди це використовують щорічні паломництва, щоб ловити людей, перевозити в Африці паломницькі гуртом, що їх пізнєє продають за плату покупцям.

СВОБОДА — SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined)
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕМА ФЕРІЙ В АМЕРИЦІ

В минулому році 84-ий Конґрес розійшовся на літні ферії 27 липня. Цього року на денному порядку Конґресу ще стільки справ, що взагалі не говориться про літні ферії. Що більше, лідер республіканської меншости в Сенаті, сен. Новленд, не виключив можливости, що Сенат засідатиме ціле літо, якщо сенатори з Півдня захочуть продовжувати свою обструкційну тактику в Сенаті у зв'язку з законопроєктом про громадянські права. Які важливі справи вирішується ще в Конґресі, видко хочби по кількох останніх постановах різних тамошніх Комісій: сенатська бюджетова Комісія привернула один більйон долярів бюджету оборони, із квоти, скресленої в Палаті репрезентантів; комісія для справ пошти збільшила платню пів мільйонові поштових працівників; Комісія закордонних справ Палати Репрезентантів заявилась проти чужинецької юрисдикції над військовиками, стаціонованими за кордоном. Кожна з цих трьох постанов заторкує іншу куди більшу проблему: цілий оборонний характер бюджету на наступний рік, проблему інфляції, проблему закордонних баз ЗДА. На форумі Конґресу ведеться ще надзвичайної ваги дебата, частинно при закритих дверях, над політикою Комісії для атомової енерґії. Найвищі державні чинники стурбовані звишковою тенденцією платень і цін і Президент висловив був на своїй останній пресовій конференції драматичний заклик до світу праці, щоб він сам припинив ту спіралю та не примушував уряду хапатися методи державної контролі цін.

Окрему велику ділянку, яка полонить тепер уми керівних чинників ЗДА, становить Лондонська конференція роззброєння. През. Айзенгавер уважає, що міжнародне роззброєння було б логічним висновком із небажання будькотрої нинішньої великодержави — штовхати світ у таку нову війну, яка невідхильно знищить однаково переможця, як і переможеного, та буде катастрофою для цивілізації людства. Але адмірал Радфорд найкраще схопив усі труднощі практичного переведення такої ніби-логічної справи: брак довір'я до совєтського „партнера" з Лондонської конференції, якийноторійно ламає всякі свої міжнародні зобов'язання. Все ж, переговори про роззброєння ввійшли в таку поважну стадію, що між державним секретарем Доллесом і представниками Конґресу встановлено в цій справі постійний інформаційний контакт. Про безвиглядність і безнадійність „співіснувальних" теорій пригадала спеціяльна Комісія Об'єднаних Націй для справ Мадярщини своїм історичним звідомленням, яке настільки потрясло американським Конґресом і урядом, що ЗДА офіційно звернулись до Об'єднаних Націй в справі „якнайшвидшого" скликання Генеральної Асамблеї. Це становище Конґресу й уряду стало доказом, що — на щастя — Лондонські розмови з большевиками про роззброєння не породили в ніякій частині американського народу гістерії пацифізму.

Таким чином, як бачимо, на початку липня, в днях і тижнях найбільшої спеки, ані в законодатних, ані в державно-адміністраційних колах Америки не може бути мови про вакації. Серед теперішнього навалу проблем і праці — президент Айзенгавер відмовився взагалі відповісти на питання журналістів на тему своїх найближчих ферій. Зрештою, слід пригадати, що хоч у минулому році в тому часі Конґрес уже роз'їхався був, проте насправді й тоді не було політичних ферій: бо ж тоді розпочалась була щойно гарячка передвиборчої кампанії. Брак „огіркового сезону" в европейському розумінні — це одна з прикметних рис всього американського життя. Ферії великої більшости працівників і робітників в ЗДА коротші — лише два тижні. Зате буквально десятки мільйонів виїздять що-тижня із великих міст на дводенний „вікендовий" відпочинок. Літо в Америці — це час для процвітання цілого великого літниськового промислу й торгівлі, особливо здовж східнього побережжя ЗДА. Цей промисл втягає в себе й середньо- та високошкільну молодь, яка під час ферій не виїздить на довге дозвілля, а, заступаючи на місцях праці працівників і робітників, що відбувають свої відпустки, — заробляє собі на пізніші свої студії. Школи закриті, але вчителі й учні є далі запопадливими мурашками в людському муравлищі ЗДА.

Коли нам присвічує величній заповіт „і чужому научатись", то й із отаких насправді не-існуючих американських ферій можна б дечого навчитись. Сутнім змістом цього сутоамериканського явища є почуття відповідальности та свідомість конечности плянування. Не тільки хліборобські стейти не знають літом „ферій", але не знає їх і промисл, який працює щороку під кутом — торговельних оборотів вже на найближче Різдво. А політичний світ Америки думає нині вже — про вибори в 1960-му році!

Хай втішаються коротким дозвіллям ті, які користають з нього в ці задушливі дні. Але насправді — в Америці нема ферій, бо й життя признає тільки відпочинок, а не признає перерви в безупинному творчому проґресі.

ЛЮДИНІ ПОТРІБНЕ СВЯТО

В уже зреферованій частинно на сторінках „Свободи" (з 22 червня ц. р.) п. н. „Революція в селі Глибока Долина" статті підсовєтського письменника Івана Цюпи із журналу „Вітчизна" подана ще ціла низка інших фактів і прикладів стихійного відновлювання стародавніх українських народних звичаїв й обрядових свят у підсовєтській Україні. Вони цікаві, передусім з того погляду, що ні увесь тиск режиму, ні все вчення марксо-ленінізму не змогли вирвати із душ українських людей того ідеалізму і тих вірувань, що були притаманними їм на протязі довгих сторіч.

У своєму подорожньому блокноті, прибувши до села Вербик над Пслом, Іван Цюпа записує про свої відвідини в колгоспного бриґадира Павла Тарасовича Шеретюка і про розмову з ним. Зайшовши до хати Шеретюка, Цюпа завважує „на покуті величезний вінок із пшеничного і житнього колосу, прикрашений польовими квітами і гвоздиками, які давно засохли". Від Шеретюка довідується, що це минулого року влаштовували колгоспники із села Вербки на закінчення жнив... обжинки. „Дівчата вінки понадівали — розповідає Шеретюк, — зібрались у коло. Жінки в садку порозставляли столи, для всього колгоспу обід приготовили... На тому святі вшанували мене ось цим вінком. Підійшли дівчата, привітали від усієї громади й одягли вінок на шию мені... Приніс я той вінок додому, поставив у кутку на покуті, де колись образи стояли, і ось цілий рік бережу..."

Ніби виправдуючись за відновлення такої „архаїчної старовини" Шеретюк розповів ще Цюпі, що дочка його „одного разу читала уривок з книги Панаса Мирного „Хіба ревуть воли, як ясла повні?" В ньому письменник змалював картину такого свята. Запам'яталось, як бідна дівчина Галя була за польову царівну, з вінком на голові йшла попереду дівчат. Все село раділо".

„Повечерявши — записує далі Цюпа — ми вийшли на подвір'я, сіли на призьбі. Над селом стояла тиха ніч, та дівчата ще доспівували десь коло Псла, не розходились, хоч завтра і рано треба було вставати в поле.

— Що то молодість! — заговорив по хвилі старий. — Їй без пісні ніяк не можна. Скажу вам по правді, іноді дивишся на молодь — скучні в неї веселощі. Ну підуть в клуб на кіно, на якусь виставу — це теж потрібно, але це парубкові показати своє молодецтво, а дівчині свою красу? Не все ж і в буднях на роботі. І не диво, що деякі, не знаючи куди себе діти, починають випивати, затівають бійки. Розгубили ми свої свята, народні звичаї. Читав я недавно в „Литературной Газете" про те, що у Фінляндії Івана Купала — традиційне свято. Цілу ніч повсюду горять вогні, пісні линуть, веселиться молодь, і старим є про що згадати. Прочитав, і сказати правду, душа в мене заболіла. Та це ж наше народне, традиційне свято, тільки невідомо, чому забуте. Споконвіку збирались хлопці і дівчата біля вогню, перескакували через нього, дівчата з квітів вінки плели, пускали на воду. Дівчата мріяли про своє майбутнє, про свою щиру любов. Ви не осудіть мене старого. Та й скажіть на милість, чому фінни, шведи та й наші брати в Прибалтиці бережуть той звичай, а ми слов'яни, де зародилось оте Івана Купала, так собі легко викреслили з життя, викинули з свого народного багатства? Негоже, хлопці, це, негоже.

Про народні звичаї й обряди, про розваги і веселощі вчені цілі книги понаписували, щоб передати все це майбутнім поколінням. А ми забули все це, занехаяли. Бояться його, як чорт ладану, і разом з поганим, часом і добре — під корінь. А даремно. Один час у нас проти верби критики походом пішли. Бідна верба! А верба дерево хороше, і ростити і любити її треба...

— Ми живемо в труді чесному і пишаємося ділами нашими, знову стиха заговорив Тарас Петрович, — але нам треба жити ще і красиво і весело; що в нас душа — з лопуцька? Не такий ми народ, щоб скніти по запічках, щоб не мати своїх свят..."

Незвичайні це слова, як на совєтську дійсність, і незвичайні теж і запис і надрукування їх. Тим більше, що прощаючись із Цюпою і його колеґами, Тарас Петрович пригадував їм не забувати про розмову, сміливіше говорити про ці справи, а коли й треба посилатися на нього.

Діються такі дивні діла не тільки в полтавській Глибокій Долині, і не тільки у Вербках над Пслом. Іван Цюпа приводить вимоги населення в цьому напрямку з різних областей Совєтського Союзу і, закінчуючи свою статтю у „Вітчизні", пропонує повернення до старих добрих народних звичаїв, зв'язаних і з днем народження, і з весіллям, і з Новим Роком та іншими святами. Його погляди і висловлювання про ці справи такі ж характеристичні, як і розмови з Тимофієм Радченком із Глибокої Долини над Ворсклою і з Тарасом Шеретюком із Вербок над Пслом.

„Народилась на світ нова людина — пише він, міркуючи вголос і друкуючи свої міркування. Чому ж час, коли на світ народжується ця нова людина, проходить іноді так непомітно? Адже щастя не тільки для цієї родини. Треба, щоб на торжество сходилися близькі знайомі і друзі, і на ньому урочисто давалося ім'я хлопчикові чи дівчинці, приносили поздоровлення батькові й матері".

Запропонувавши відновлення хрестин, автор обговорює ширше і справу весілля, занехаяної і призабутої сьогодні народної урочистости. „Цей звичай, стверджує Цюпа — який іде з найдавніших часів, відзначають всі племена і народи, відзначають його, як свято молодости і любови. В українському фольклорі, працях багатьох письменників-фольклористів — Чубинського, Максимовича, Срезневського, Панаса Мирного, Нечуя-Левицького, Івана Франка та інших записано багато народних обрядів і звичаїв, прекрасних весільних пісень..." В той же час в підсовєтській Україні весілля зведено до буденної формальности, позбавленої будь-якої урочистости і краси. „У нас занехаяні чудесні весільні пісні — нарікає Цюпа. Весілля стали нудними і нецікавими... Серйозні закиди на адресу нинішнього способу одруження знаходимо і в художній літературі. Прикладом можуть служити хоча б слова голови сільської ради Ковшик з п'єси Олександра Корнійчука „Калиновий гай". Пригадайте її досить гостру і справедливу розмову з художником Вербою: „Так от приходить осінь і молоді люди йдуть в сільраду, в загс розписуватися... І от, коли вони приходять, то що ми їм дамо у таку урочисту і, можна сказати, незабутню в житті хвилину. Ми дамо посвідку про шлюб, але яку? Маленьку квитанцію, таку ж, яку видаємо на поставку свиней, шкіри, качок..."

„Чим був поганий звичай — запитує Цюпа — коли молода ходила по селу, запрошуючи гостей до себе в гості, коли молодиці, зібравшись в домі молодої чи молодого бгали коровай з білого пшеничного тіста, виліплювали голубків, заквітчували його калиною!.. Весілля молодих було святом не тільки однієї пари, а всього села. І запам'ятовувалося воно надовго а нареченому і нареченій на все життя. Адже хоч раз в житті при своїй навіть бідності і непомітності, вони були в центрі уваги всього села".

Закінчує свою статтю Іван Цюпа міркуваннями про Новий рік. „Споконвіків — стверджує він Новий Рік люди зустрічали сповнені великих надій і омріяних прагнень, зустрічали, як радісне свято, бажаючи один одному добра, щастя і здоров'я. Сільські хлопчики на світанку ходили від хати до хати і посипали зерном, що є символом всього живого на землі, примовляючи при цьому поздоровлення: „На щастя, на здоров'я роди, земле, жито-пшеницю, всяку пашницю, коноплі під стелю, а льон по коліна, щоб у ваших діток головка не боліла. Здрастуйте з Новим Роком, з світлим днем". Який багатющий змисл вкладено в цих простих і поетичних народних словах. Протягом багатьох поколінь людство формувало і викристалізовувало їх, мов дорогоцінний камінь, вкладаючи в ці слова найкращі бажання щастя й здоров'я трудівникам, гарячі прагнення, щоб щедро родила земля на радість народу, і, нарешті, щоб виростали без горя і страждань діти, світле майбутнє всього людства".

Міркування Цюпи і його

(Закінчення на стор. 3-ій)

„ПАСИВНИЙ СПРОТИВ"

Лондон. — З легкої руки сера Стівена Кінґ-Голла, видавця часопису „Нюз-леттер" бувшого незалежного посла до парляменту, в англійській пресі почалася широка дискусія, як боротися проти комуністичної диктатури, що її може принести в Британію російська окупація. Кінґ-Голл ставить питання зовсім „практично": щоб англійський уряд зробив дослідження тактики пасивного спротиву російському комуністичному імперіялізмові, як другої можливости поряд з атомовою війною. Кінґ-Голл пише:

„Якщо дослідження, яке ми пропонуємо, покаже, що пасивний спротив, навіть коли дивитися на справу цинічно, був би найбільш практичною методою оборони нашого способу життя, то тоді моральність і вигода були б на тій самій площині".

Простими словами, міркування англійського політика приходять до того висновку, що доведеться „не тратити сили і спускатися на дно", коли дослідження і дальший розвиток воєнної техніки покаже неможливість для Англії оборонити свою незалежність від агресії Москви. Кінґ-Голл робить припущення, що оборона проти совєтської агресії буде незабаром безвиглядна, що може прийти совєтська окупація, і тоді, мовляв, треба буде обороняти англійський „спосіб життя" „пасивним спротивом" в поліційній тоталістичній державі.

Ясна річ: ніякий англійський уряд не зробить такого дослідження, якого хотів би сер Стівен. Таке дослідження могло б викликати паніку в народі: мовляв, нащо експерименти з водневими бомбами, коли вже тепер думають про капітуляцію перед Москвою?

Яка причина цих настроїв, що їм дав вираз Кінґ-Голл у своєму журналі? Ці настрої випливають із загальної ситуації, в якій знаходиться З'єдинене Королівство. Бо можна собі уявити, що дальше озброєння буде фінансово не по силі для Англії, бо тільки такі колоси, як Америка та СССР зможуть економічно витримати конкуренцію. Тоді Англія, в разі вибуху війни була б загрожена смертельно, бо Америка не могла б її оборонити перед російською інвазією. А коли так, то довелося б шукати певного „співжиття" з накинутою з Москви диктатурою і при тім старатися оборонити свій, англійський, „спосіб життя".

Дехто з учасників цієї дискусії в пресі тішить себе історичними порівняннями: мовляв, Римське військо завоювало Грецію, але „переможена Греція побідила переможця". Перемога Греції, як відомо, була на полі культури: римляни перейняли від греків їх літературні, мистецькі і наукові досягнення. Але політичний режим у Греції лишився римський: військова окупація, здирство, контрибуції всяких проконсулів і т. д.

Неможливо собі уявити, щоб Москва, захопивши Англію воєнною силою захотіла шанувати демократичний „спосіб життя" цієї країни. І ніякий спротив (активний, чи пасивний) тоді нічого не поміг би. Тому в англійській пресі дискусія, яку викликав Кінґ-Голл своєю статтею, привела до висновку: поки має Англія водневі та атомові бомби, які можуть досягнути політичні й господарські центри СССР, доти Москва не відважиться почати війну. Думати тепер про тактику „пасивного спротиву" здогадному окупантові, — це марнування часу.

Можна думати, що Кінґ-Голл викликав цю дискусію навмисне: це спосіб збудити в народі патріотизм, рішення — „не датися ворогові", хочби це вимагало і найбільших жертв.

П. А.

Володимир Петришин

ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТИ УКРАЇНСЬКОГО СТУДЕНТСЬКОГО ФОНДУ

Український Студентський Фонд постав в м. лютому 1954 року, як завершення довгих приготувань тодішньої Управи СУСТА. На засновних загальних зборах, в яких взяли участь представники УККА та 14-ох центральних українських громадських і професійних організацій, схвалено ініціятиву Студійно-Стипендійного Відділу Управи СУСТА, основано Український Студентський Фонд та вибрано до Управи і Кураторії фонду визначних українських громадських діячів, науковців та добродіїв, що їх тоді очолив відомий приятель та великий ентузіяст молоді проф. Роман Смаль-Стоцький. Завданням фонду є здобувати фінансові засоби серед української спільноти та американських добродійних товариств для стипендійної допомоги українській студіюючій молоді в Америці, як також керувати студійною політикою у вирощуванні суспільно-державницьких та наукових кадрів української спільноти. Не треба згадувати, що така допомога і студійна політика є абсолютно потрібні для збереження властивостей нашої спільноти, виконання нашого обов'язку перед поневоленим народом, та для доцільного вибору дисциплін.

Початкові кроки УСФонду не були легкими. Все таки Управі фонду, під проводом невтомного голови проф. Р. Смаль-Стоцького, та при допомозі і тісній співпраці членів Кураторії повелося в скорому часі пророблити поважну роботу. Передусім нам вдалося притягнути до співпраці та щиро заінтересувати ідеями фонду найвизначніших українських громадських діячів та науковців. Завдяки зрозумінню і піддержці української преси, а зокрема її сеньйора та великого прихильника молоді сл. п. д-р Л. Мишуги, нам повелося спопуляризувати ідею фонду серед широких кіл українського громадянства. Вже в перших місяцях своєї діяльности Управа добилась затвердження фонду державними властями, як добродійної корпорації і з часом і його звільнення від федерального податку.

ЛИПЕНЬ — Місяць Українського Студентства

З метою підкреслення значення і розуміння проблем українського студентства та якнайуспішнішого переведення збіркової акції на УСФонд, Управа УСФонду разом з Управою СУСТА та за апробатою УККА проголосили ЛИПЕНЬ — Місяцем українського студентства, в якому кожнорічно проводитиметься загальна збіркова кампанія по всіх осередках скупчення нашої спільноти. Треба з приємністю підкреслити, що завдяки тісній співпраці з Управою СУСТА та зорганізованого студентства, як також при зрозумінні та жертвенності українського громадянства нам вдалося зібрати за останніх три роки, 1954-1957, кругло 6.500 долярів. Зокрема треба нам відзначити прихильність виявлену в більших дотаціях таких інституцій та громадян як УККА, УНС, УРС, УСГ — Ню Йорк, УАСТ ім А. Коцка в Клівленді, проф. Р. Смаль-Стоцький, сл. п. д-р Л. Мишуга, д-р А. Крижовський та інші. Ці гроші розділено у формі зворотних безвідсоткових стипендій 32-ом студенткам і студентам. При цьому треба зазначити, що Кураторія, призначуючи стипендії, керувалась такими засадами як походження, студіювання на акредитованому університеті в напрямі одержання диплому, інтелектуальні та моральні вартості кандидата, активність у студентському та громадському житті, потреба допомоги та місце замешкання.

Розбудова Мережі УСФонду

У своїй діяльності Управа виразно відчула потребу існування своїх відділів по різних місцевостях, завданням яких було б підсилювати публічну опінію на користь матеріяльної і моральної допомоги студентської молоді та співпрацювати у збірковій кампанії з місцевими студентськими громадами, або самим їх організувати. На Загальних Зборах в червні мин. року змінено статут фонду та пороблено певні заходи і контакти в напрямі оснування таких відділів. Нам здається, що розбудова мережі фонду є одним із найважливіших завдань Управи УСФ на цю каденцію. Ми переконані, що існування і діяльність таких відділів допоможуть фондові розростися в поважну фінансово-допомогову і студійну інституцію. При цьому треба зазначити, що статут фонду не тільки передбачує фінансову допомогу студентам, але також можливість організації університетських курсів та катедр, висилку студентів до шкіл закордон, допомогу в видаванні і писанні дипломових праць тощо. Не менш важливою ділянкою праці є зацікавлювання нашими проблемами американські допомогові фундації та посилення збіркової акції серед нашого громадянства. На цьому місці нам приємно ствердити, що громадянство в своїй масі (не зважаючи на ряд інших збіркових кампаній) дуже прихильно поставилося до потреб українського студентства, виявляючи це своїми щедрими датками. Також велика частина студентства серйозно поставилася до збіркової акції. Треба сподіватися, що цього року круг зацікавлення збірковою акцією студентів збільшиться після такої солідної і критичної дискусії на тему фонду на останньому студентському конґресі.

Не зважаючи на недотягнення в тому чи другому місці, вважаємо, що УСФонд на протязі свого трирічного існування осягнув хоч не великий, але позитивний успіх. Зрозуміння українського громадянства та провідних діячів УККА, братських Союзів і наукових установ для проблем українського студентства дає запоруку, що в кінцевому ефекті Український Студентський Фонд буде поважним успіхом не тільки для української молоді але цілої спільноти.

У СВІТАНКИ...

У світанки з покошеним житом,
З голубої, як даль широти
Білим цвітом над світом одкритим
Хоч на душу мені залети.

Закурілим крилом журавлиним,
Дощовою краплиною в дім,
Чи навіки одним і єдиним
Незабутнім прощанням моїм, —

Щоб очей твоїх радощі й болі,
Тихий шепіт заплетених кіс
Я в чужому холодному полі
Дальнім відблиском щастя проніс.

АНДРІЙ МАЛИШКО

Б. Полянич

СТРІЛ УНОЧІ

СЕНСАЦІЙНА ПОВІСТЬ

(6)

Обидва нахилилися над револьвером. Це був звичайний, чорного коліру, бравнінґ. Відчинив замок, були всі набої.

— Навіть не мав часу вистрелити! — кинув крізь зуби. Відгорнув плащ, але в інших кишенях не найшов нічого, найменшої записочки, ніякого клаптика паперу.

— Посвіти но краще! Може то хтось нас засипав, а цей новик стояв на сторожі, і поліція не могла його інакше унешкідливити...

Світло впало на мертве обличчя. Обидва придивлялися довго і докладно.

— Маю враження, що це не є наш!

— А може зі штабу?

— Ну, такий не дасть себе схопити. А втім...

Мовчали.

Нагорі щось загуркотіло довго й протяжно, десь здалеку писнув тонким голосом щур, і капля води безшелесно скотилася на кам'яну долівку каналу.

— Що робимо? Ідемо додому з нічим?

— Ні! Зробимо так. Один із нас тут залишиться, а другий піде пошукати наших. Наш сиґнал: три постріли раз-по-раз, якби тобі щось трапилося, або мені. Або три рази світлом ліхтарки. Розумієш? Так залишити цієї справи не можна. Є такі можливості: або всіх наших схопили, а цей невідомий нам зв'язковий чи вірник спізнився так, що годі було з ним гаяти часу; або наших щойно оточують, а цей напровадив на слід когось з аґентів, і треба було його вбити, поки прийде допомога; або, врешті, це є поліційний аґент і хтось із наших його сховав. Але це останнє дуже сумнівне. В такому випадку вже хтось чекав би нас, щоб нам дати знати, що та як. І є ще одна можливість. Це собі звичайний злодій, якого спрятали товариші.

— Злодій, в цій порі в каналі і саме коло місця, де ми сходимося вперше? Щось воно підозріле!

— Це взагалі підозріле. Ну, але рішаймося, хто залишається біля цього добродія?

— Байдуже! Я залишуся, бо ти й так краще орієнтуєшся в цих каналах.

— Добре! Ліхтарку маєш?

— Маю!

— Раджу тобі чекати мене дальше від цього місця.

— Чому?

— Якщо це злодій, то можуть заглянути сюди його товариші, чи навіть сам вбивник. Навіщо тобі їм показуватися? Може схочуть забрати звідсіля цей доказ вбивства?

— Зовсім справедливо! Я пожду тебе деінде.

— Прекрасно!

— Вертайся швидко!

— Гаразд!

Веміхнулися один одному, кроки того, що відійшов, губилися і врешті стихли. Настала темінь і тиша.

Той, що залишився, хвилину надслухував, відтак засвітив ліхтарку й поглянув на годинник. Було 20 хвилин по 1-ій. З бічної кишені витягнув револьвер, попробував замочок і сховав в праву кишеню. В ліву вложив ліхтарку. Хвилину постояв на місці, а відтак повільною ходою завернув кілька кроків назад у головну сіть каналу. Перейшов закрут і станув.

— Тут найкраще буде чекати, — подумав. — Якщо б хтось із непокликаних ішов головним шляхом, яким ми прийшли, я зможу заховатися в бічну вуличку каналу. Якщо б хтось звідтам надійшов, то мене не побачить. З противного боку я забезпечений, туди пішов Славко.

Здригнувся. Щось пробігло біля нього, задріботіло маленькими крочками й легко писнуло.

— Щур! — заспокоїв себе.

І нагло причулося йому, що труп рухається, немов намагається піднятися. Дрижаки пробігли по тілі, рука судорожно затислася на ручці револьвера.

— Може він ще живий?

— Але ж ні, виключене, був зовсім холодний...

За закрутом зчинився якийсь легкий шорох. Здавалося, що хтось намагається посунутися, немов хоче повзати... Затиснув уста. Холодний піт виступив на чоло. Змусив себе обернутися назад і витягнув поволі ліхтарку, але цілою силою волі здержував себе, щоб не світити.

— А може це прийшли вже ті інші?

Надслухував. Оперся об зимну, вогку стіну каналу і, почуваючи холод, неначе заспокоївся.

— Нісенітниці! Тобі б лікуватися на нерви, а не в революціонерів пхатися! Якби навіть прийшли, то що? Безумовно більше налякаються мене, як я їх. Ти ж їх чекаєш, а вони тебе ні! Більше сили волі!

Шорох повторився, легкий і тихий.

— Йдуть! — шепнув до себе й приляг до стіни.

Але знову було тихо. Навіть вгорі не чути було ніяких возів.

— Що за чорт! — подумав. — Це щось несамовите!

Знову надслухував. Вода шуміла одностайно й тихо. Навчився вже розрізнювати шелести й той шорох, що повторювався в тому місці, де лежав труп, був не такий, як інші.

— Це неможливо, щоб труп встав і нараз забажав зі мною познайомитися. Настільки ще олію в голові треба мати! — розсердився на себе. — А навіть, якби вбивник повернувся сюди, то не буде так обережно скрадатися. Цеж нісенітниця! Але що це може бути?

Нагло пронизливий писк продер тишу. Скочив набік і натиснув ліхтарку, рівночасно витягаючи револьвер. Світло залило постать вбитого. Він лежав на тому самому місці, розкинувши судорожно руками. А на його плащі кусалися два товсті жовто-бурі щурі.

— Огида! — кинув крізь зуби, підбіг і зі всієї сили копнув ногою щурів.

З голосним писком щурі втекли, а він скинув капелюх, обтер чоло і згасив ліхтарку, вертаючися на давнє місце.

— Нема ради! Як воно неприємно в такому товаристві.

Хвилини минали. Вгорі знову щось загуркотіло і втихло.

— Хай собі вони всі роблять, що хочуть. Але що скаже на цю цілу історію шеф. Може то він його вбив? Ні, таки, мабуть, не розв'яжемо цієї загадки. Хіба хтось із наших його пізнає. Бідака! Цікаво, чи мав жінку, діти? Або батьків? Дивне, що ми в такій роботі як оця, ніколи не думаємо про інших. Щойно пізніше приходять такі думки про інших, про себе так ніколи не думаємо!

ТРИБУНА У.Н.СОЮЗУ

Рік III Травень-Червень 1957 Ч. 5-6 (17-18)

Д. Галичин

ВЕЛИЧАВА КУЛЬТУРНА МАНІФЕСТАЦІЯ

Українська спільнота в Америці дає деколи про себе знати і спроможеться час-від-часу на такий виступ, що його можна назвати небуденним, надзвичайним, що залишається в пам'яті кожного учасника і співтворця даної події на довгі-довгі часи.

Історія американських українців записала досі дві такі небуденні події, які своєю масовістю, обсягом, виконанням та вагою перевищали всі інші. Ці події — це величезні політичні, протестаційні маніфестації, які відбувалися в роках 1930 і 1933, майже по всіх більших скупченнях української іміграції в Америці. Відбувались ці маніфестації з приводу кривавої ляцької пацифікації на західніх землях України в 1930 році, а опісля знову в 1933 році з приводу штучного голоду, що його була зорганізувала червона Москва на східніх землях України вигубивши тим тоді понад шість мільйонів українського населення. У 1930 так і в 1933 роках, з усіх місцевостей, в яких відбувались ці маніфестації, найбільша маніфестація була в місті Ню Йорку. Тут на одній і на другій маніфестації було по 25,000 учасників. Згадані маніфестації були тоді підготовані і влаштовані Об'єднанням Українських Організацій Америки, себто в першу чергу місцевими Відділами УНСоюзу.

Коли мова про культурні маніфестації, бо й такі влаштовувала українська спільнота в Америці, а зокрема, роджена тут молодь, то досі, з усіх тих маніфестацій, таких найбільше масовою і наймонументальнішою була ця маніфестація, яка відбулась 16-го червня цього року на Союзівці з приводу відкриття пам'ятника найбільшому синові України, Тарасові Шевченкові. Це не відбувалась маніфестація в таких містах і в таких українських скупченнях, як Ню Йорк, Филаделфія, Шикаго, Дітройт, де живуть десятки тисяч наших людей і де, при відповідній підготові, можна дістати до участи в маніфестаціях тисячі людей без великого труду. Але не зважаючи на те, що поблизько Союзівки немає ніяких більших поселень, згадана культурна маніфестація стягнула 10,000 осіб.

Ясно, що в таких обставинах, щоб дістати стільки людей, то потрібно було, щоб вони приїхали з багатьох стейтів та з багатьох громад. І так воно було. На відкриття пам'ятника приїхали наші люди не тільки з різних громад східніх стейтів, але також навіть із найдальше віддалених громад та стейтів, із таких, як Каліфорнія чи знову з далеких провінцій Канади.

На таку численну участь громадянства могло складатись багато причин, як добра підготова, відповідна програма, належне зрозуміння та відчуття потреби сповнення обов'язку з боку, карних союзівців. Та все таки найголовнішу причину становив певно факт, що це була подія з відкриття пам'ятника Шевченкові, батькові українського народу, що це було відкриття пам'ятника тому, на ідеях якого виховувались членські ряди союзівців, які тими ідеями жили, для них працювали. Це був глибокий, низький поклін непрогляднйх мас народу для пророка України, для того, що передав, що полишив нам у спадщині безмежну віру в життєздатність нашого народу, непохитну віру в його остаточну перемогу. І тому стільки народу, і тому така пошана!

А союзівці можуть тільки радіти, що саме вони мали нагоду бути свідками і творцями цієї великої, небувалої події!

ДУХОМ ЛИНЕМ, МИ, ТАРАСЕ...

Духом линем ми, Тарасе,
На Твою могилу
І за Тебе Бога молим
Вдягні за ту силу,
Яку вдихнув в Твої слова:
Мертвих воскрешати
И на руїні — Україні
Волю здобувати!

Джерзі Сіті, 1895. о. ГР. ГРУШКА

Степан Куропась

УКРАЇНЦІ Й ОБЕЗПЕЧЕННЯ

З нагоди закриття стейтовим аудитором трьох шикагівських позичкових спілок мав я нагоду зустрінутись з людьми українського роду, про яких ніхто з нас не знає! Є це люди тут роджені, старі, і не всі іміґранти, з яких одні скоріше, другі пізніше відійшли зовсім від життя української спільноти в Америці.

І ніхто напевно не знав би про них в майбутності, якби не те, що згадані спілки закрито, а в них вони мають свої ощадності. Спілки ці не мали федерального обезпечення до 10 тисяч долярів і тому, хоч не існує загроза втрати всіх ощадностей, існує як пише преса, загроза, що закриті спілки не вив'яжуться на 100 відсотків зі своїх зобов'язань. Звичайно, вже запізно радити людям тепер, вже запізно і їм шукати ратунку серед нас, бо закону стейту чи держави змінити не можна.

Люди, з якими мені довелося говорити з цього приводу, як кажу, зовсім від нас відійшли! Порадив я їм, як можна найскорше видістати свої гроші зі закритих спілок, але пізно, як почато засипав їх питаннями. Чому звертаються вони щойно тепер до українців, коли досі про них не хотіли вони знати? Чому тепер вони хочуть повірити в те, що українці можуть їм помогти, коли досі в те не вірили, а навіть не старалися в себе цієї віри культивувати? Чому вони зовсім від української громади відпали? Чи знають вони про українську позичкову спілку „Тризуб" — яка має федеральну ґарантію до 10 тисяч долярів і яка оголошує себе у „Свободі" й інших українських газетах в Америці, яка в додатку дає більші відсотки від ощадностей, ніж закриті спілки? Чи обезпечені вони на життя і смерть і чи знають вони про УНСоюз?

На всі ці питання, як звичайно, розвелася довга розмова. Найкоротше відповідала ще тут роджені американці українського роду. Вони бо, хоч того наставлення, що їм все одно, де щадити гроші або обезпечити себе й свою родину. Щадять й обезпечують себе там, де менші вкладки, і більші відсотки. Фінансові й обезпечені справи „не знають політики" твердили вони. Жадного сантименту до України вони не мають, хоч всюди проголошують себе людьми українського роду. Про УНСоюз вони нічого не знають, хіба те, що їхні батьки і всі „олд контрі піпл" мали братство, а як батьки повмирали, ніхто не звертався до них і не заликав підтримувати таку традицію, як УНСоюз, а самі вони про це навіть не думали. Коли батьки повмирали, на смітник пішло маса фотографій, газет і книжок, спадщина братерства, що до нього належали батьки.

Звичайно, я розказав їм далі про українську позичкову спілку, яку контролюють тут роджені наші люди — союзовці до речі, про молодечий департамент УНСоюзу, про старший департамент, який переходить до рук американців українського роду. Ще не пізно і їм тепер поправитися і вступити до УНСоюзу. „Но, іте ту лейт" — відповідали. В асекурацію вони вірять і всі обезпечені на грубі тисячі долярів, що й підтверджували своїми полісами. За пізно ратувати їх тепер, бо час великий минув, треба було брати їх, як брали американські асекураційні компанії, які мають агентів у той час, як УНСоюз таких немає. Звичайно, якби по громадах були Українські Народні Доми, такі, як в Ембридж, Аліквіпа, чи навіть у Вілінг, Вест Вірджінія, то можна було вдержати тих американців при громаді й УНСоюзі. Треба було діяти тоді, треба діяти й тепер, бо щорічно зникають молоді українські люди, бо їх нема чим при громаді чи Союзі затримати. Купувати апартаментові доми і їх сплачувати на те, щоб їх колись зі зиском продати і за ті гроші вибудувати гарний Народний Дім для молоді є явним самогубством! Буде запізно рятувати молодь тоді, як вона вже стане індиферентною, згубить зв'язок зі своїми, і не буде інтересуватися „майбутнім" домом, бо до нього не буде мати сантименту.

Кількох старих іміґрантів, з якими я мав розмову, це „загублені люди". Вони колись були мудріші, як ціла громада. Їх фальшивий лібералізм і поступовість не принесла їм ні слави, ні користи. Вони хотіли бути більшими американцями від автохтонів. Вони були „надлюдьми" серед сірих мас американських українців і ставились до них з погордою. Але, хоч не належать до Союзів, обезпечення мають.

Нові іміґранти, з якими я говорив, не є загублені, вони лише не можуть себе віднайти, не можуть прийти до себе. Доля перенесла їх кораблем чи літаком у велике шикагівське море. Працюють і добре заробляють, крім церкви нікого не знають. Не пробують навіть „муфуватися" до кращих мешкань і домів, бо їм і так добре, близько праці і крамниць. Ощадності теж складали в сусідстві. Про українські банкові інституції Союзи, „Свободу" нічого не знають. Тут в Америці — читають Абендпост і Дзєнник Чікаговскі. Деякі з них належать теж до Звйонзку, інші обезпечені в американських установах. Отже й тут запізно, чому ми скорше про те не знали', бідькаються вони, але знайшли мене щойно тоді, коли довелося їм ратувати свої ощадності.

На закінчення хочу ствердити таке: першу й останню групу можна ще рятувати, якби було ким і чим. А це й те можна мати тільки в громаді, де існує любов і спокій. Де братська любов не являється тільки у слові „дай" але в дії братерської помочі членам чи товариському співжиттю членів і в різних малокоштовних членських імпрезах. Українці в Америці вірять в обезпечення нарівні з американцями. Статистика стверджує, що 80 мільйонів американців мають обезпечення на життя, отже майже половина населення. Коли прийняти такий самий ключ до американських українців, то коли рахувати обережно, один мільйон українців повинно мати для всіх Союзів півмільйона поліс замість дотеперішних сто тисяч. Коли згідно із статистичною аналізою і з відповідями „за пізно", „не потребую" і т. п., відкинути 33 і пів відсотка всіх можливих ще 400,000 нових членів, то українські союзи мають ще змогу дістати пів теперішніх 310,000 нових членів. Це цифри статистики і вони виглядають неймовірно. В практиці це неможливо перевести і ним раз далі буде ще тяжче. Неможливо в практиці дістати таку силу поліс тому, що немає кому їх дістати. Неможливо й тому, що людський матеріял, з яким треба тепер організатором говорити, є менше доступний. Треба правдивих місіонерів, щоб сповнити місію навертання „невірних" на лоно УНСоюзу, а таких треба вишколити і відповідно винагородити, бо тепер місіонері теж хочуть жити не біблійним, а людським життям. А платити місіонерам правдиву платню в часі інфляції, коли доляр обезцінюється, а вкладки залишаються ті самі, зможе УНСоюз тоді, коли замість 500-долярових поліс будемо обезпечувати майбутніх членів на один і більше тисячні грамоти.

Ярослав Падох

НАШІ КВІТНЕВІ І ТРАВНЕВІ ПЕРШУНИ

Союзовий „новородок", 426 В. в Дірборні, Миш. квітневим першуном. Відділи 204 в Ню Йорку та 15 у Вашингтоні, Д. К. травневими переможцями. Під знаком Союзової Емблеми.

В березневому числі „Трибуни УНСоюзу" головний предсідник УНСоюзу, п. Д. Галичин, назвав працю над оформленням нових членів найприємнішою роботою. Наскільки приємнішим є підсумків наполегливої праці для організації провідництва розрахування загальних підсумків нашої членської кампанії, якщо вона позначилася новими успіхами та надійними досягненнями.

Таке надійне досягнення принесла нам наша квітнева членська кампанія. Є воно неначе твердою відповіддю всім тим, що від років ставляться песимістично до можливостей розвитку УНСоюзу і всього нашого організованого життя, мовляв, вичерпалися всі засоби наші, матеріяльні і людські, не стає вже „пороху в козацьких порохівницях". Наша кампанія приносить щомісяця все нові докази живучости української громади поцейбіч океану, та відкриває щораз то нові перспективи росту й найстаршої і найбільшої організації — УНСоюзу.

Наймолодший відділ — квітневим першуном

Першуном у квітневій кампанії вийшов наш наймолодший, бо щойно одномісячний, Відділ УНСоюзу, а саме Товариство ім Володимира Великого, 426 Відділ УНСоюзу в Дірборн, Миш. Заснований щойно 7 квітня 1957 цей Відділ зумів від самого початку належно поставити свою організаційну працю, притягнувши до неї всі прошарки місцевого українського громадянства. Яке це похвальне діло, коли давні, сановиті, досвідчені відділи УНСоюзу вміють притягнути до гармонійної співпраці всі верстви місцевої громади. Ось пригадаймо з найбільшим признанням, як обов'язуючий для всіх, приклад нашого славного 361 Відділу „Дністер" в Ню Йорку, який завжди, чи то при виборах до відділового уряду, чи при намічені конвенційних делегатів, чи при всякій репрезентації, узгляднює рівне заступництво всіх наверствувань нашого союзового членства. Наскільки більш похвальним є таке явище у новому відділі, який ще не має довголітнього досвіду, практики десятиліть.

Члени Основники Відділу ч. 426 УНСоюзу в Дірборн, Миш (з ліва до права) Сидять: Іванна Врайт, Марія Ткач, Ольга Бартків, стоять: Василь Ковалишин, Вол. Ткач, Іван Ващук.

Тайна успіху у дружній співпраці

Наш першун створився при гармонійній співпраці всіх трьох шарів нашої тутешньої громади. З їх допомогою він і добився перших успіхів та на цій широкій основі плянує свою працю і розвиток. В його першій Управі знайдемо вірний перекрій нашого тутешнього громадянства.

У проводі Відділу стоїть п Марія Ткач. Це представниця другого нашого американського покоління, що залюбки, без огляду на вік, називає себе „тут народженою молоддю". Її батьки, свідомі селяни прибули сюди з околиць Рави Руської з початком 1910 року Вона народилася вже в цім краю, в самім серці американської України, Ню Йорку. Вихована батьками у глибокій щирості для всього українства, вона не загубила цього природнього скарбу на тернистій дорозі свого життя, хоч вона часто проходило далеко від осередків рідної громади. Втративши чоловіка на французькому фронті в 1944 році, вона побільшила оце свою поменшілу родину, приєднавших із 72,000 членів УНСоюзу і то, як один з її передових членів.

Поруч неї стоїть представник „новоприбулого" шару союзової громади: організатор і фінансовий секретар відділу п. Іван Ващук. Син Сокальщини, того гордого клаптика української землі, який у минулому і зокрема поміж двома світовими війнами завжди і побідно боровся за українську соборність, жертвами життя і волі платячи за привілей стояти в авангарді тієї боротьби. В часі студій і після закінчення їх, як дипломований економіст, п. Іван Ващук, наполегливо працював для своєї суспільности, зокрема на її економічному відтинку. Основник й інструктор кооператив Сокальщини він став згодом одним з провідників кооперативного руху у своїй вужчій батьківщині та представником крайової централі. Пройшовши всі щаблі таборового життя в Німеччині, від головства таборової ради та головного книговода допомогової організації для втікачів ІРО до містоголовства центрального еміграційного представництва, він в 1949 році прибув до Дітройту до своїх свояків, відомих союзових діячів пп. Павла і Катерини Ващуків. Закінчивши наново високі економічні студії в цій країні, п. Ващук залишився працювати надалі у фабриці Форда, замінивши фізичну працю на професійну бюрову. Не без гордости згадує він у своїм листі про те, що в 1953 році він зорганізував був для УНСоюзу 48 членів. У минулому місяці він зорганізував нових десять членів, але це тільки початок його нової організаційної праці для УНСоюзу. Ось у хвилині, коли пишуться ці слова, до головної канцелярії Союзу наспіло нових п'ять аплікацій з чіткими, педантичними підписом п. Ващука! Наша велика союзова громада щиро вітає в своїм активнім колі секретаря нового відділу, який живе зі своєю дружиною Аріядною та 10-літнім синком Юрієм і 5-літньою донечкою Тамарою у мишиґенському Дірборні.

А разом із головою і секретарем відділу треба вітати з успіхом всіх інших членів уряду відділу, зокрема містоголову п. Ольгу Бартків, на-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ДВІ ПОДІЇ

Від часу появи попереднього числа „Трибуни УНС" з кінцем квітня ц. р. було в нашій організації дві події, що є подіями дня і року в повному значенні того слова. Були це: річні наради Головного Уряду УНСоюзу з кінцем травня (через те не могло появитись своєчасно і травневе число „Трибуни") та відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові в половині червня. Обидві події відбулися на Союзівці, оселі УНСоюзу в Кетскильських горах біля містечка Керґонксон.

Річні наради Головного Уряду тривали майже повний тиждень і були попереджені однотижневою контролею діловодства і майна організації. Контролю переводила обрана конвенцією Головна Контрольна Комісія. До речі: саме тепер уже від трьох тижнів переводять перевірку книговодства і стану УНСоюзу кваліфіковані представники державних властей. Одною з кінцевих точок нарад Головного Уряду, як і конвенцій УНСоюзу, є завжди внесення і ухвали для добра організації. Під тим кутом стоять і всі інші точки нарад та довкола того добра організації відбуваються всі наради.

Цьогорічні наради і ухвали для добра організації на річних зборах Головного Уряду УНС зводились до трьох головних проблем: 1. передконвенційної організаційної кампанії, 2. перевірки дотеперішніх інвестицій та відповідних рекомендацій на майбутнє, 3. дальшої організаційної та загально-громадської активізації Відділів та членства УНСоюзу. Які загальні рішення винесено в цих трьох важливих справах?

Відповідь на це питання дасть усім заінтересованим звіт із тих нарад, що почнеться публікувати у „Свободі", офіційному органі УНСоюзу, в половині липня ц. р. Тому на цьому місці обмежимось тільки до загальної характеристики.

В організаційних справах стверджено все ще величезний резервуар та величезні організаційні можливості, як теж обговорено цілий ряд нових способів і засобів, щоб їх використати. При цьому постійно підкреслюю найбільше організаційне недомагання, що ним є втрата членів через суспенди, вибір готівки чи дозрівання грамот. Якщо б ми всі, і зокрема Управи Відділів, потрапили не тільки виконати призначені їм квоти організації нових членів, але й задержати при Союзі тих, що не мусять від нього відійти, отже добитися зменшення суспендованих та тих, що вибирають готівку, як і поновного забезпечення тих, грамоти яких дозрівають, то вже цим самим можна б наші організаційні успіхи збільшити щонайменше вдвоє. Це й є не тільки рекомендація, але й справжній наказ часу для нас усіх.

Коли мова про інвестиції союзового майна, то дебати відносились очевидно, до того, що ці інвестиції базувати з одного боку на 100-відсотковій певності, але при цьому дбати рівночасно і про найкращі прибутки з відсотків. Багато дебатовано на тему вже започаткованої тенденції збільшення інвестицій в моргеджах (гіпотеках) і рішуче рекомендовано цю тенденцію продовжувати, бо вона є в найкращому інтересі і організації, як цілости, і поодиноких членів.

Відносно третьої справи, себто союзової і загально-громадської активізації Відділів і членства УНСоюзу, то це вже належить до світлої традиції нашої організації і її членів, щоб нести головний тягар всієї організаційної, культурної та взагалі кожної доброї активности в наших громадах. Цю традицію треба продовжувати і скріплювати новими вкладами і новими вартостями та досягненнями, бо вона є в інтересі нашої спільноти, а це ж і є ціллю УНСоюзу.

Другою важливою подією в житті нашої організації в останньому часі було відкриття пам'ятника Тарасові Шевченкові на Союзівці. Про це пишеться коротко на іншому місці в цьому числі „Трибуни". Для загальної характеристики цієї події треба тільки додати ще деякі ствердження і думки.

Коли річні наради Головного Уряду УНС, хоч і як вони важливі, можна все ж таки зарахувати до „звичайних" подій, бо вони відбуваються щороку, то така подія, як здигнення і відкриття пам'ятника нашому національному Пророкові на нашій оселі є під кожним оглядом надзвичайною та справді небуденною подією. Крім того, коли в річних нарадах Головного Уряду УНС бере участь обмежена кількість виборних членством репрезентантів, то у відкритті пам'ятника взяли участь направду найширші маси членства, бо був тоді на Союзівці кожний 7-ий член УНС! Тим то відкриття пам'ятника Т. Шевченка на Союзівці і така масова участь народу в цьому відкритті була з одного боку великою й дуже переконливою ідейною манифестацією, а з другого боку також і не менш переконливою маніфестацією сили і зорганізованости УНСоюзу. Цим ми усі можемо направду тільки пишатися і за це належиться повне і заслужене признання тим тисячам членів УНСоюзу, що не забули спом'янути своїх батьків чи то пожертвою та „незлим, тихим словом" у виданій з нагоди відкриття пам'ятника пам'ятковій книжці, чи участю у самому відкритті.

Цими двома подіями останнього часу, про які тут мова, УНСоюз додав ще два нові аргументи до безлічі всіляких інших в доказ давно відомої правди, що він є справді „Батьком-Союзом" та „українською заморською твердинею."

ВІДКРИТТЯ ЦАМТЯНИКА ТАРАСОВІ ШЕВЧЕНКОВІ НА „СОЮЗІВЦІ"

Багатотисячні маси народу слухають співу Шевченкового „Заповіту" під час відкриття пам'ятника Т. Шевченка на „Союзівці" 16-го червня 1957 року

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила!

ВКЛЮЧАЙТЕСЬ У ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ! ОРГАНІЗАЦЄЮ НОВИХ ЧЛЕНІВ СКРІПЛЮЙТЕ ЦЮ УКРАЇНСЬКУ ЗАМОРСЬКУ ТВЕРДИНЮ! ПРИЄДНЮВАННЯМ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДОПОМОЖІТЬ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗОВІ ДОПОМОГТИ ВАМ, НАШІЙ СПІЛЬНОТІ ТА НАШОМУ НАРОДОВІ!

75,000 ЧЛЕНІВ — ЦІЛЬ ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОЇ КАМПАНІЇ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ!

НАШІ КВІТНЕВІ І ТРАВНЕВІ ПЕРШУНИ

(Закінчення зі ст. 3-ої)

роджену в Ганестави, Па., та касира п. Евстахія Гаврилка, уродженця твердої Лемківщини, що прибув до цього краю з останньою хвилею нашої іміграції. Вітаємо з перемогою у змаганні і всіх членів відділу, зокрема старих союзових діячів, які, передаючи молодим свої союзові уряди, передають разом з цим також свою любов до рідної громади та прив'язання до свого УНСоюзу. І своє піонерське завзяття. Ось вже в першому своєму письмі до Союзу пише секретар, що вони плянують: плянуємо будову Народнього Дому. Чи немає в цьому завзяття давніх піонерських союзових днів?

Було б кривдою не відмітити в цім місці ролю, яку відіграли при оформленні цього нового відділу, головний радний і активний громадський діяч дітройтської округи п. В. Дідик та п. Петро Кізел, які взяли участь в основуючих зборах відділу та ввели цю нову союзову клітину у велике коло п'ятсот інших відділів.

Ще треба відмітити з особливим признанням, що наш березневий першун, 432 Відділ в Торонті, та його відданий секретар, п. Богдан Зорич, не втомилися попереднім успіхом і не спочили на лаврах", але і в квітні здобули почесний успіх: тринадцять нових членів! З неменшим признанням треба відмітити успіх, і то не перший в цій кампанії 221 Відділу в Шикаґо, що його невтомний секретар і водночас довголітній головний радний УНСоюзу Тарас Шпікула, здобув у квітні нових вісім членів. За ним слідують заслужені для нашої акції пп. Семків (379 Відділ), Ґадз (121 Відділ), Гавриляк (316 Відділ) та Кузьма (12 Відділ), які здобули п'ять чи більше членів. Зваживши, що це був традиційно слабий, бо великодній місяць, їх досягнення заслуговують тим більше на признання.

Травневі переможці

На перше місце в нашій передконвенційній кампанії за приєднання членів у місяці травні ц. р. вийшли два відділи: 204 ім. Агапія Гончаренка в Ню Йорку та 15 „Україна" в Вашинґтоні, Д. К. Репрезентанти двох столиць цього великого краю: політичної — Вашинґтону і господарської — Ню Йорку, стали до співзмагання з однією метою: скріпити найбільшу і найстаршу українську організацію у вільному світі та запевнити їй дальший динамічний розвиток, яким вона пишається від довгих літ.

Обидва відділи належать до тих ще нечисленних відділів УНСоюзу, які, не дійшовши навіть до половини нашої річної кампанії, вже виконали і навіть перевиконали квоти призначені їм на час кампанії. Зокрема обидва вони зібрали найбільше число нових членів у місяці травні.

204-ий Відділ здобув у місяці травні 17 нових членів. 15-ий Відділ здобув 18, хоч через лікаря, в якого затрималися були три аплікації, оформлено в травні тільки 15. Перший з названих відділів мав призначену на цю кампанію квоту 31 нових членів. Вже в травні він перейшов її, здобувши в цьому році разом 33 членів. Та це не випадкове для цього працьовитого відділу. Минулого року під час кампанії, яка тривала від половини 1955 до половини 1956, він майже в четверо перевищив призначену йому квоту, здобувши 112 членів, хоч його квота виносила тільки всього 30 членів.

Наш другий травневий першун не може рівнятися зі своїм потужним суперником абсолютними числами. 204-ий Відділ — це союзний велетень, який гуртує понад тисячу членів і належить до екстра-еліти УНСоюзу. А Відділ „Україна" — це невеличка союзова клітина, яка ще минулого місяця мала всього 42 члени. Але цей відділ може змагатися переможно навіть з найбільшими і найуспішнішими відділами, якщо йде про відсоткове відношення його здобутків. В одному минулому місяці він здобув нових 18 членів, які разом із іншими членами притягненими до відділу, побільшили відділ на більше ніж 50 відсотків. Те саме прикладне відсоткове відношення знайде читач, порівнюючи число новоприєднаних членів з квотою, яку відділ мав виконати в часі цієї кампанії. Ця квота виносить всього 6 членів. Отже відділ перевищив свою квоту рівно на 200 відсотків.

Успіх відділів і успіх одиниць

Всі дотеперішні великі успіхи УНСоюзу він завдячує збірному зусиллю нашої свідомої національної спільноти поцейбіч океану. Та посеред соток і тисячів відданих національних робітників, які будували і дальше розбудовують наш Союз, визначуються своєю невпинною і жертвенною працею деякі одиниці, велика більшість яких це наші відділові секретарі. На їх плечі покладено велику частину союзових обов'язків і без їх праці та ентузіязму не мав би наш УНСоюз тих великих досягнень, чи то в ділянці членства чи в ділянці господарській, якими він, не без оправданої причини, чваниться сьогодні. До таких заслужених союзових діячів належать також секретарі обидвох наших відділів-першунів. Без їх жертвенної праці їхні відділи ледве чи осягнули би ці почесні здобутки, які ставимо на цьому місці, як приклад для всього нашого союзового загалу.

Хто з нас не знає секретаря 204 Відділу, п. Василя Гасія? Народжений в ранньому 1886 році в Мелні, рогатинського повіту, він 26-літнім прибув до цього краю. Не цілого півроку після прибуття сюди він вступив до УНСоюзу і до року став секретарем одного з його відділів (211) на Статен Айленд. Викликаний до Трентону відомим громадським діячем, М. Хандогою, який писав до нього: „тут є 245 Відділ УНСоюзу, тут багато фабрик, багато українців і багато народної роботи, прийдь, будемо разом працювати на народнім полі", завжди активний Василь Гасій, переїхав до Трентону і там вже скоро після приїзду став секретарем місцевого відділу УНСоюзу. Повних 12 років провів він там на союзовій і загально-національній роботі, співпрацюючи з такими заслуженими діячами, як згаданий Хандога, І. Бородайкевич й іншими. З тим останнім він зорганізував товариство допомоги нашим письменникам у рідним краю, при чому навіть листувався зі славним проф. Михайлом Грушевським, який щиро займався тою справою. Від 1949 року В. Гасій продовжує свою працю секретаря у 204 Відділі в Ню Йорку і йому цей відділ завдячує багато своїх досягнень, якими мало відділів можуть похвалитися.

Саме 71 рік стукнув нашому секретареві Гасієві, але він не подався під вантажем літ і проробленої праці. З впертістю старих запорозьких характерників він продовжує свою віддану працю для УНСоюзу, скромним мірилом якої нехай буде для нас сьогодні хочби тих 12 членів, яких він сам особисто приєднав для свого відділу і всього УНСоюзу в однім місяці травні ц. р. При нагоді цього визначного успіху В. Гасія і його відділу між читачами цих слів напевно не буде такого, що зі щирого серця не побажав би В. Гасієві близько 40-літньому секретареві УНСоюзу і в один час, в роках 1920-1925, головному контролерові УНСоюзу, довгого віку та дальших безперервних успіхів у праці на союзовій, вічно зеленій і вічно родючій, ниві. А з цими бажаннями зложім наші ґратуляції з приводу першунства голові 204 Відділу п. П. Маркові, касирові І. Крочакові, який побіч секретаря найбільше трудиться для приєднання членів і здобув вже у цім році 7 нових членів, рек. секр. Г. Бакуменкові і всьому урядові відділу.

Життєпис секретаря 15 Відділу, д-ра Ярослава Гелети, в нічому не схожий з життєписом В. Гасія. Це ще зовсім молода, 38-літня людина, уроджений гуцул із Іспаса к. Коломиї. Виселений воєнними подіями з рідної Гуцульщини, він не марнував часу на чужині. В Липську закінчив ветеринарні студії, в Ганновері здобув докторський диплом в ділянці ветеринарії, а вже в цій країні здобув додатковий ступінь мастера природничих наук.

Працюючи тепер у федеральній дослідчій станції над поборюванням інфекційних недуг сільсько-господарських тварин, він знаходить час на живу активність на пості секретаря об'єднання українських ветеринарів в Америці і Об'єдн. українців в Вашинґтону, а востаннє погодився перейняти відповідальні обов'язки секретаря нашого столичного Відділу в Вашинґтоні. У важкий час обняв наш секретар д-р Гелета свій пост у 15 Відділі. Його попередній секретар п. Флис виїхав з Вашинґтону, а довголітній і дуже заслужений для відділу голова п. М. Гретчин поважно занедужав. Невеликий це відділ і не довга його історія. Заложений тільки шість років тому він не мав ще нагоди вповні розростися і закріпитися. Союзова нарада, яка відбулася в травні ц. р. при співучасті гол. предсідника Д. Галичина, ред. Дргана і підписаного зібрала все активне місцеве громадянство та загальні збори, які слідували після неї, започаткували новий період в житті 15-го Відділу. Вже короткий місячний протяг часу і праці нового уряду, а особливо нового секретаря д-ра Гелети, позначився такими здобутками, що відділ скоро знайшовся на чолі нашої кампанії та заповідає свій дальший зріст та поширення. Ледве чи знайдеться кращий приклад на те, що не число й об'єктивні умови, але живі, активні і жертвенні люди є джерелом всякого поступу і росту. Нова управа нашого вашинґтонського відділу, очолена д-ром З. Нижанковським, якого світлина і життєпис поміщені у вересні минулого року в „Свободі" познайомили нашу суспільність з цим нашим новим адвокатом у столиці, секретар Відділу д-р Гелета, містопредсідник проф. П. Ковалів та д-р О. Котик-Степанович, рек. секр. д-р Ю. Старосольський, касир д-р В. Свокало і всі інші члени уряду можуть бути вдоволені з цього такого швидкого, першого й напевно не останнього, успіху їхньої установи.

Під знаком союзової емблеми

Під цим знаком, який зображає дві руки пов'язані дружнім стиском, стояла наша членська кампанія у минуму місяці. Два такі різні своїм віком, своїм числом, своїм мастком і своїм особистим складом відділи, вийшли переможцями у нашому союзовому змаганні. Об'єднані однією метою: розбудови нашої великої союзової громади, тієї міцної основи нашого громадського життя і праці в цій країні, вони дружно стали до спільної праці й добилися визначних успіхів. Не застарий до живої праці на полі УНСоюзу 204 Відділ, хоч нараховує собі 32 роки віку. Не замолодий для неї шостилітній 15-ий відділ. Немає границь віку і для наших секретарів. 71-літній п. Гасій успішно змагається з 30-кількалітнім д-ром Гелетою. До спільного змагання стали обидві ґенерації наших земляків у цім краю, яких репрезентують названі відділи і їх секретарі. Під своєю, такою вимовною емблемою: об'єднаних рук всіх шарів нашої українсько-американської громади йтиме наш 63-річний УНСоюз своїм молодечим кроком у дальше майбутнє, по нові здобутки й успіхи.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах *Українського Народного Союзу*, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників

НОВИЙ ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В ДІРБОРН, МІШІҐЕН

Дірборн — це нове місто. Там, де двадцять, тридцять років тому були широкі поля, густі ліси та розлогі левади, там сьогодні в тіні дерев, неначе в парку, пишається гарне місто Дірборн. Нараховує воно понад 100,000 населення й розложене на просторі 10 миль.

Східня частина Дірнборну межує з великим містом Дітройт і то так, що переїжджаючи з Дітройту до Дірнборн, тяжко запримітити, де кінчається Дітройт, а починається Дірнборн. Дірборн — це централя Фордової автомобілевої індустрії, яка затруднює більше, як половину його населення.

Українців на терені Дірборну нараховують 450 родин здебільша із старої іміґрації і їхніх дітей, вже тут роджених. Нової еміґрації є ледве кільканадцять родин.

Чотири роки тому зорганізовано тут українську католицьку і православну Церкви.

З припливом нової іміґрації до Дірнборн зродилася думка заложити тут Відділ УНСоюзу. Чому саме Відділ УНСоюзу, а не яке інше товариство? Тому, бо історія американських українців каже нам, що всюди, де тільки починало будитися українське життя, там зараз поставав відділ чи братство УНСоюзу, далі тому, що УНСоюз — це понадпартійна українська організація, статут якої так розумно побудований, що відділ крім чисто асекураційної праці, може вести всяку іншу, як організаційну, культурно-освітню, виховну, допомогову, спортову, розвагову і т. п.

І нічого дивного, що дуб, посаджений в землю 22 лютого 1894 року, политий потом і працею перших піонерів, сьогодні розрісся у велике дерево, гілля якого (відділи) сягає до всіх майже закутин Америки і Канади. Сьогодні — це українська заокеанська твердиня. Чи дійшов би УНСоюз до такого розросту і сили, якщо б принципи, що лягли в його основу, не були правдиві?

Черговою з головних причин організації відділу УНСоюзу був брак на терені Дірборн української організації що вела б українську народну працю та репрезентувала українську місцеву спільноту. Думка, яку піддав автор цих рядків, увінчалася успіхом. Скликано на день 7 квітня ц. р. до залі української католицької парохії св. Михаїла основні збори і започатковано новий Відділ УНСоюзу в Дірборні. На зборах було приявних 10 новозорганізованих членів, головний радний п. В. Дідик і бувший довголітній секретар 292 Відділу УНСоюзу п. Петро Кізел. Збори відкрив організатор цього відділу п. Іван Ващук, який в коротнім слові подав ціль і порядок зборів та попросив до слова гол. радного п. Володимира Дідика.

П. Вол. Дідик говорив про осяги УНСоюзу, як найбільшої української організації на терені Америки та користі, які дає УНСоюз своїм членам та громадянству. Він побажав витривалости в праці та успіхів в розпочатому ділі для добра Союзу й українського народу.

П. Петро Кізел, довголітній активний член УНСоюзу і мешканець Дірборну висловив у своїй промові радість з приводу зорганізування нового відділу, і заявив свою готовість служити йому завжди своїми практичними порадами і докласти всіх сил, „щоб защіплена галузка на великому дубі скоро прийнялася, розрослася і принесла плід".

В кальшому збори устійнили назву, прийняли статут і вибрати керівні органи Відділу.

Назва Відділу: „Товариство ім. Володимира Великого, Відділ ч. 426 Українського Народного Союзу в Дірборн, Миш". До Управи Відділу увійшли: Марія Ткач — голова, Ольга Бартман — містоголова, Іван Ващук — секретар, Евстахій Гаврилко — касієр, Василь Ковалишин — контрольор.

Крім цього збори прийняли правильник Відділу, який з'ясовує мету Відділу та розподіл додатково зібраних Відділом фондів.

З приємністю треба ствердити, що відділ має свого лікаря, щирого українця і дуже доброго фахівця в особі д-ра Лева Обушкевича. Д-р Обушкевич є членом УНСоюзу в Дірборні і буде завжди служити своїми порадами кожному нашому членові. Його канцелярія міститься при 15720 В. Варен евню, Дітройт 28.

Щоб збудити заінтересування серед дірнборської громади до УНСоюзу Управа Відділу влаштовує в дні 6 липня 1957 у вечірніх годинах в прекрасних залах Ґольфового клюбу 26116 Вест Варен евню, Ґарден Сити, товариську зустріч з бенкетом і забавою з танцями, запрошуючи українську громаду до численної участи. Під осінь Управа плянує відбути організаторський курс та взятися енерґійно до організації членства.

Українців міста Дірборну й околиці закликується вступити масово в члени новозорганізованого Відділу УНСоюзу ч 426 в Дірборні, активізуватись в ньому та допомагати Управі реалізувати її намічені пляни, м. ін. теж і плян придбання Українського Народного Дому на терені Дірборну.

Іван Ващук

ПОКЛІН ШЕВЧЕНКОВІ

Делеґації поодиноких громад підходять до пам'ятника Т. Шевченка на „Союзівці" під час його відкриття 16-го червня цього року, щоб скласти вінки чи квіти.

ЗДОБУТКИ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ ЧЛЕНІВ у місяці ТРАВНІ 1957 р.

Ч. В.	Організатор	Присд. в трав.	Разом	Призн. квота.	Ч. В.	Організатор	Присд. в трав.	Разом	Призн. квота.
5	І. Сидор	1	14	21	276	Д. Скрабут	1	5	21
5	М. Баринч	1	—	—	281	Л. Бачинський	1	2	16
8	В. Мандзій	1	9	21	283	Г. Мільчаковський	1	6	11
9	В. Саляк	1	1	4	285	о. М. Чернявський	1	4	16
15	Я. Падох і Я. Гелета	14	16	6	287	Т. Литвинюк	3	12	11
15	М. Гретчин	1	—	—	289	В. Гузар	1	3	21
20	А. Триш	1	3	16	291	В. Гузіль	6	6	16
25	Я. Падох	1	16	21	292	Д. Білецький	6	20	31
27	Т. Олесницький	2	4	21	292	П. Федик	6	—	—
35	П. Савчак	1	14	26	293	М. Демидчук	5	6	16
36	С. Гунька	1	3	11	295	О. Зенко	1	4	26
37	А. Гнатюк	2	3	11	301	М. Кришталь	1	2	16
38	С. Гонза	2	5	16	301	П. Гуцуляк	1	—	—
41	М. Терпко	1	1	3	316	В. Гавриляк	3	29	31
42	П. Головачук	8	10	16	321	Д. Цюк.	1	7	11
55	А. Ціздин	1	3	15	324	І. Скочиляс	1	2	9
63	С. Келлер	6	25	21	325	В. Цюпа	1	10	31
68	І. Шило	1	2	5	327	А. Копистянський	1	3	21
70	П. Костик	1	5	8	334	М. Задерецький	3	9	16
73	Д. Василик	1	2	4	336	Г. Кішель	3	15	31
76	В. Салабун	1	2	13	337	Е. Притула	5	7	7
86	А. Тарас	1	1	3	341	І. Хрін	1	8	31
94	Е. Зубальський	2	11	41	345	Й. Ковалів	1	15	11
106	Г. Дацків	5	9	26	345	М. Дербуш	3	—	—
109	В. Звірек	1	1	6	348	М. Стахура	5	5	15
110	А. Блавуцяк	1	1	3	349	Й. Геречка	2	3	16
111	М. Віскум	1	1	6	355	П. Занько	1	16	10
112	П. Різун	1	1	21	356	Д. Війтик	1	51	21
113	М. Годчак	1	2	16	358	С. Паливода	1	1	7
114	М. Ткачук	4	58	31	361	І. Пригода	2	27	61
120	В. Рефт	4	22	16	361	В. Квас	1	—	—
121	А. Ґадз	2	11	11	362	І. Хома	1	2	6
125	І. Подола	1	5	26	364	М. Кукіз	1	2	30
127	П. Володка і І. Була	2	23	36	367	В. Попович	2	20	21
130	Я. Падох	2	7	26	372	Й. Ярема	1	3	9
130	Г. Лучанко	1	—	—	374	М. Кисіль	1	10	11
135	М. Фунданич	1	2	3	375	О. Грималяк	1	7	21
135	І. Лашинський	1	—	—	379	М. Семків	8	32	70
149	М. Стецьків-Дикий	1	2	11	386	А. Попов	1	5	11
153	І. Одежинський	10	52	26	388	Е. Воловняк	1	3	11
155	М. Чума	4	6	11	389	С. Теслюк	1	1	3
155	І. Будняк	1	—	—	397	І. Скочиляс	1	21	50
163	І. Скочиляс	5	19	21	397	О. Штогрин	1	—	—
170	І. Грабар	3	3	16	399	В. Кашуба	1	7	25
174	М. Ткачук	1	1	11	414	С. Брезіцька	2	10	35
175	Д. Білецький	27	37	26	423	Н. Ткачук	1	19	50
184	Я. Падох	1	4	11	426	І. Ващук	2	12	20
189	П. Котельницький	4	4	36	427	П. Цибуляк	4	6	20
194	Я. Падох	1	19	31	430	І. Скочиляс	3	4	30
204	Я. Падох	2	33	31	432	В. Коссар	1	48	100
204	І. Крочак	2	—	—	432	Б. Зорич	3	—	—
204	В. Гасій	12	—	—	439	В. Зацерковний	1	22	21
204	П. Микитин	1	—	—	439	В. Коссар	1	—	—
219	М. Юров	1	3	16	464	Д. Недошитко	1	8	16
220	Г. Гарасим	1	7	21	465	М. Черешневський	3	10	6
230	Ю. Войтович	1	16	21	468	В. Коссар	3	4	6
236	В. Скерпон	1	3	9	469	К. Чорномаз	5	8	6
237	Т. Івахів	2	11	11	471	В. Цимбала	1	13	25
238	І. Селинський	3	11	51	471	В. Коссар	2	—	—
239	І. Скочиляс	2	12	16	473	Й. Чайковський	2	14	40
241	С. Бардачевський	1	1	4	473	В. Коссар	3	—	—
245	Й. Сабат	2	8	16	474	М. Перейма	1	2	16
254	А. Мельник	1	11	11	481	І. Копко	1	1	7
257	П. Сильчак	1	4	11	483	І. Яковенко	1	1	5
268	О. Варилка	1	7	11	492	В. Коссар	2	5	16
270	М. Баран	1	4	11	493	М. Музика	2	11	11
					494	В. Савицький	1	5	4

ЧОМУ В СОЮЗІ НАША СИЛА?

Беручи участь в річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу, я інтенсивно прислухався до виступів поодиноких членів Головного Уряду та Головної Екзекутиви, і сам, як головний радний, брав активну участь в цих нарадах. Так було і в двох попередніх роках, але після цьогорічних річних зборів мушу ствердити, що останній рік виказує найкращі успіхи на всіх ділянках.

Із звідомленнями фінансового департаменту, як теж і рекордового, бо обидва департаменти є найголовнішими в праці Головної Екзекутиви, повинні бути добре ознайомлені не тільки члени Головного уряду, але й теж члени окремих відділів, зокрема голови, секретарі і касири. В цих звідомленнях, що друкуються кожного разу після річних зборів у „Свободі", можна знайти багато матеріялу дуже потрібного в нашій організаційній роботі.

Знаю, що багато із членів Союзу готується до найближчої конвенції, як теж багато з-поміж них хоче кандидувати на головні становища в уряді. Всім їм треба доконче знати асекураційне діло і весь той досвід, що його здобуває щоденною працею УНСоюз. Кожен з них повинен знати, як постав УНСоюз, скільки то праці, труду, а то й гроша вклали в заснування і розвиток перші піонери УНСоюзу, що були звичайними робітниками, без наукових титулів і почестей. Надхнені тільки любов'ю до свого ближнього і ведені конечністю та спонукані своєю самітністю в чужому оточенні, вони заснували допомогове братство, що згодом розвинулось у велику допомогову установу. В тих часах, як засновувано УНСоюз, не було нікого, хто хотів би займатися бідними заголюканими іміґрантами і не було поставлене як слід забезпечення для робітників і для їхніх родин.

Немає розумної людини у нашій спільноті, яка б могла казати, що для неї і для її родини забезпечення непотрібне. Кожен батько та мати люблять своїх дітей понад усе. Але сама любов не дає забезпечення людині і не рятує її перед нещастями, нещасливими випадками та хворобами, ані не забезпечує на випадок смерти. Тому кожен повинен подбати про те, щоб забезпечити себе у своїй рідній асекураційній установі, що нею є УНСоюз. Жадна чужа асекураційна компанія такого обезпечення не дасть, як його дає нашим людям Український Народний Союз.

Все це треба знати і бути докладно ознайомленим із звідомленнями із праці Головного Уряду і ніколи не йти наслїпо і хапатися за гаряче. Між нашими іміґрантами тут в ЗДА є люди, які думають, що вони вже всі розуми поїли. Коли їм секретарі відділів роз'яснюють і з'ясовують даними і цифрами конечність приналежности до такої організації, як УНСоюз, то вони буцімто слухають, але із вписуванням себе до УНСоюзу не квапляться. Коли ж до них зайде агент із якоїсь чужої асекураційної компанії, то так їх обмотає, що вони, не знаючи, як його спекатися, беруть полісу, не знаючи, що в ній заґарантоване, а що ні, і по тому роками платять, збагачуючи чужі мільйонові інституції, що в них немає ні права голосу, ні загальних зборів, ні помочі на випадок хвороби, ні навіть рідною мовою писаного газетного органу такого, як ним є для української іміґрації у ЗДА „Свобода". Не дають ті чужі компанії і того, що дає хоч би УНСоюз, ведучи, наприклад, „Союзівку", що є справжнім, найкращим для відпочинку, клаптиком України на американській землі.

Багато людей відмовляються від членства в УНСоюзі, мовляв, у ній обезпечення дорожче, як в інших компаніях. Вони не беруть до уваги того, що кожен дорослий член платить у своїй вкладці за „Свободу" 50 центів і 15 центів на фонди конвенційний, народний і хворих, з яких то Фондів у випадку потреби користають не тільки одиниці але й наші народні установи.

Кожен українець і кожна українка повинні належати до своїх місцевих організацій, давати Союзові безупину нових членів, щоб він міг рости і далі розвиватися для користи членства і нашого поневоленого українського народу. На останніх річних зборах Головний Уряд УНСоюзу ухвалив 17.000 долярів на різні народні і добродійні цілі. Кожен, хто ще досі не вписався до УНСоюзу, повинен усвідомити собі те, що не було і немає у ЗДА такої установи, як УНСоюз, що даючи забезпечення своїм членам, водночас із цим допомагала б кожного року такими високими сумами для розвитку українських установ й організацій.

Із звітів асекураційних компаній можна довідатися про мастковий і фінансовий їх ріст. Майно їх інколи сягає вже більйонів і в цьому майні теж багато українського гроша. Український Народний Союз за час свого 63-річного існування невеликими засобами і з допомогою своїх свідомих людей виріс в установу, що нараховує 72,000 членів і понад 20 мільйонів долярів майна. Чи ж це не заслуга тих перших піонерів УНСоюзу і багатьох теперішніх активних діячів його, що вони змогли таку громаду і такий капітал зберегти для українства.

Частина нашої громади є дуже сантиментальна до всього, що є наше рідне, та на жаль майже всім їм треба пригадувати їхні обов'язки супроти свого оточення і своїх організацій. Ми хочемо бачити свою Україну вільною і незалежною. Чому ж не дбаємо ми про те, щоб росли і міцніли наші організації, які і своєю силою і своїм грошем могли б у майбутньому допомогти у визволенні України. Будучність України залежить у великій мірі і від нас самих, від того, чи ми зорганізовані в своїх національних організаціях таких, як ним є Український Народний Союз. Тому ставайте масово в ряди його членства.

Микола Давискиба
гол. радний УНСоюзу

З ЖИТТЯ 217-го ВІДДІЛУ УНСОЮЗУ

Десятиліття п-ства Деркачів

День 8-го червня був днем, що його п-ство Деркачі будуть довго пам'ятати, бо в цей день відзначено 10-річчя їхнього прибуття до ЗДА. За 10 років свого перебування тут п. Іван Деркач причинився до розбудови українського організаційного життя на терені Рочестеру. Став членом Братства св. Йосафата, 217-го Відділу УНСоюзу, активним членом і урядником у Запомоговім Комітеті та членом інших товариств. На протязі того часу завжди і в усьому допомагав новоприбулим українцям, переночовуючи і прохарчовуючи їх і знаходячи для них працю і мешкання. Крім діяльности у вище згаданих товариствах, п. Деркач брав активну участь у спортовім товаристві, в церковнім хорі, був касиром Братства св. Йосафата, директором Українсько-Американського Клюбу, членом уряду Української Кредитової Спілки.

За цю працю та заслуги зорганізовано за ініціятивою п. Олександра Папи, члена Кредитової Спілки, „несподіванку" для панства Деркачів. Дня 8-го червня в приміщеннях Українського Народного Дому о 9-ій годині вечора зійшлося яких 60 осіб, щоб вшанувати п-во Деркачів. Після прийняття п. Папа передав пані Софії Деркач дарунки: радіоапарат та годинник. Промовляли, складаючи найкращі бажання, І. Теребушка, І. Кучій, П. Іванчук, А. Папа, В. Попович, К. Шевчук і п-во Деркачі.

На закінчення відспівано Софії й Іванові Деркачам многоліття.

Василь Попович

ВІДКРИТТЯ ПАМ'ЯТНИКА Т. ШЕВЧЕНКА НА „СОЮЗІВЦІ"

Адв. М. Пізнак, віц-през. УНСоюзу вітає багатотисячні маси приявних.

На могилу бл. п. Євгена Бахталовського

Глибоко вразила численних приятелів і знайомих вістка, що не стало в-живих о. Євгена Бахталовського. З Покійним відійшла в могилу неозвичайно цінна людина хрустального характеру, лагідної вдачі, небуденних здібностей і великої працьовитости, прикладний священик і громадянин, зразковий чоловік і батько.

Народився бл. п. о. Євген 18 липня 1889 р. в сімі о. Дмитра Вахталовського. Гімназію і духовну семінарію закінчив у Львові і був рукоположений на священика дня 8 березня 1916 р. В 1923 р. призначено Його учителем релігії в гімназії в Хоростові, а в 1928 р. обняв Покійний посаду катехита в Городенці, де працював аж до виїзду на еміграцію в 1914 р. На цьому становищі дав Він себе пізнати з якнайкращої сторони. Не зважаючи на сильне перевантаження працею аж у 4-ох школах (7 кл. хлоп'ячій, 7-кл. дівочій, укр. гімназії і в фахово-доповняльній), знаходив ще Покійний час на працю в церкві і на участь у громадському житті. Найбільше праці присвятив Він місцевій гімназії „Рідної Школи. Українська приватна гімназія в Городенці була сіллю в оці польської адміністрації, а її учні перебували під постійним пильним доглядом поліції. І нічого дивного, що дрижачи за долю гімназії і дирекція і учительський збір вимагали від учнів великої здисциплінованости і безумовного пошанування всіх шкільних розпорядків. Вл. п. о. Бахталовський вмів не тільки у великій мірі впливати додатньо на поведінку молоді, але у випадку — незначних зрештою — конфліктів — вдавалося Йому завжди добитися кращого зрозуміння для неї і злагіднення ставлених до неї вимог. За це полюбили Його учні не тільки, як доброго духовника, але як і відданого дорадника і щирого приятеля і цю любов до свого катехита понесли з собою в життя

Годиться з признанням підкреслити, що в городенській гімназії присвячувано багато уваги не тільки навчанню, але й релігійному, національному і патріотичному вихованню. Не проминула буквально ні одна важливіша подія чи річниця з історії нашої церкви чи народу, щоб її наша молодь гідно не відмітила. Майже кожного місяця влаштовувала вона прилюдні академії, концерти чи вечорі, присвячені тій чи іншій річниці. Українське громадянство мало культурну розвагу, молодь моральне вдоволення, а гімназія крім свідомости доброго виконування своєї місії ще й деякий прибуток в готівці, якої вона ніколи не мала подостатком. Але мало хто із посторонніх глядачів знав, скільки праці вложив пок. о. Бахталовський в підготовку й оформлення тієї чи іншої імпрези. Маючи великі малярські здібності і вироблений артистичний смак, помагав Покійний підбирати програму, підшукував її виконавців, режисерував, малював декорації й афіші, а в день імпрези оформляв сцену і характеризував виступаючих. Всі ці праці виконував Він радо, як щось самозрозуміле, без ніякого натяку на втому і без ніяких претенсій до заслуги. І за цю віддану працю здобув собі Покійний у всіх, хто Його знав, пошану і записався тривало в серцях тисяч української молоді.

Під час великогоісходу в 1944 р. покинув Покійний разом із сім'єю свою Городенку і вийшов на еміграцію. Проживав зразу у Відні, а після капітуляції Німеччини переїхав до Баварії. Він став парохом українського табору в Інґольштататі. Не зважаючи на свої численні душпастирські обов'язки, заклав він там і вів особисто для молоді того табору і околиці українську гімназію. В 1949 р. переїздить до ЗДА, де стає парохом у Сейрі, Па. Завдяки свойому тактові і працьовитості здобуває собі Покійний в короткому часі загальну пошану, прив'язання і любов своїх нових парохіян.

Безпощадна смерть передчасно перервала нитку цього цінного, працьовитого життя. У вівторок 2 квітня 1957 перестало бити Його добре серце. В суботу 5 квітня спочив Він на віки на греко-католицькім кладовищі в Сейрі. В похоронах прийняли участь 15 священиків і маси вірних з американськими ветеранами включно. Вл. п. о. Вахталовський осиротив дружину Анну і дві дочки: Оксану Приплесь і Дарію, дружину відомого професора економії д-ра Дудри. Хай пером буде Йому гостинна американська земля, якій Покійний віддав свої останні сили!

І. Василишин.

ЛЮДИНІ ПОТРІБНЕ СВЯТО

(Закінчення зі стор. 2-ої)

співрозмовців доказують, що зрушення, які відбуваються сьогодні по українських Глибоких Долинах і Вербках, справді глибокі. Це не тільки бунт проти буденности, не тільки туга за святом („що в нас душа з лопуцька?"), але передусім стихійна тяга („Не такий ми народ, щоб не мати своїх свят!") вернутися до джерел, зберегти вікові звичай й обряди і старі прадідівські традиції. Не маючи можливости ні сили боротися з цими народними тенденціями, совєтська влада намагається пристосовувати їх „до сучасних умов", сподіваючись хоч таким чином звернути їх у совєтське русло. Але таке пристосовування це тільки дальша гра з вогнем, із стихійним рухом, що ламає всі заборони, обмеження і „заповіді" марксо-ленінської доктрини.

О. Р.

З ХРОНІКИ ДІТРОЙТУ

Місяць червень — місяць „Рідної Школи"!

Таке гасло проголосив Кружок Т-ва „Рідна Школа" в Дітройті (схід) з закликом до громадянства: ставати в ряди членів Т-ва „Р. Ш.", давати йому моральну і матеріяльну підтримку, вписувати дітей до дитячого садка, до українознавчих шкіл і на академічний курс українознавства. Видруковано летючку, виготовлено афіші й афіш - фотомонтаж з праці школи, рішено використати збори різних товариств, пресу й обидва наші радіомовлення в Дітройті, як теж влаштувати деякі імпрези (теж на „Діброві") щоб подані вище заклики дійшли до відома всіх наших громадян і щоб дали відповідні результати.

На могилі ген. Палія - Нейло повинен стануги пам'ятник.

Таку постанову винесла управа Об'єднання б. Вояків - Українців, Відділ у Дітройті, запропонувавши Головній Управі цього Об'єднання підтримати справу збірки потрібних для цього фондів на цілому терені ЗДА. Фонди ж бо потрібні не тільки для будови пам'ятника але теж на ексгумацію тлінних останків генерала і на перенесення їх на тому ж цвинтарі в інший сектор, де приміщені могили з кам'яними пам'ятниками. Нема сумніву, що збіркова акція принесе потрібних 2,500 долярів і тим робом дасть доказ пошани наших передових людей, до яких належав покійний генерал.

Зміна настоятеля православної Святопокровської парафії.

Дуже болючий був відхід з поста пароха Катедрального собору заслуженого, високо-цінсного і дуже любленого митр.-протоєрея о. Федора Білецького. Ця зміна наступила з початком травня ц. р. Отець Білецький переїхав до Шикаґо, де не тільки зайняв місце пароха Катедрального Собору, але став теж деканом. На його місце в Дітройті назначено митр. протоєрея о. Миколу Лящука, який походить з Холмщини і був колись учасником наших Визвольних Змагань. Востаннє був він парохом у Трентоні.

Чи і що читають українці в Дітройті.

На таке питання дуже важко відповісти, бо й докладна анкета не дала б докладної картини. Неодин постарався б краще представити справу, як вона в нього є. Коли виробляти собі думку про це на підставі фреквенції українських читачів по публічних бібліотеках, то вислід досить песимістичний. Очевидно йде тут про українську книжку. А її можна вже найти на полицях не тільки Давнтавн - бібліотеки, але теж в чотирьох інших, а саме: Вуцель — Гренд Вульвард, Конелі — Мартін Стріт, Кнап — Конант Стріт і Марк Твейн при вулиці Грешет. Навіть у Гемтремській міській бібліотеці при Кенеф є вже дуже невеличкий український відділ.

Очевидно кількість книжок залежить від попиту читачів на книжку в даній мові. Відповідно до контингенту читачів визначує управа бібліотеки висоту фондів на купівлю дальших книжок. Розглядаючи справу вже з цього аспекту, боляче вам робиться, коли бачите знайому вам паню чи пана з української спільноти, як вистрибом від дверей кидається до поличок з польськими або російськими книжками (залежно від походження з „західньої" чи „східньої"). Вере, скільки їй чи йому треба і, не глянувши навіть на український відділ, відходить, щоб вибране зареєструвати. Може таких небагато, але є, направду є! Та це не найважливіший аспект. Є ще важливіший, коли розглядати питання: чим кормиться наша читаюча публіка, зокрема молодь? Запит у міродатного чинника дає причину до важких міркувань. Молодих людей до 20 років у нас так якби не було. Навіть дітей наших вирначних громадян не побачите на лік, коли йде про українську книжку в публічній бібліотеці. Студенти вищих шкіл — з'являються вимково. Середній вік: — жінки читають більше, чоловіки мало. Зате старші люблять українську книжку чи не найбільше. А стоїть вона на полицях у різних відмінках. Є клясиків чимало, є нові речі і найновіші автори. Є видання „старокрайові", є еміграційні і підсовєтські. Є оригінали і є чимало перекладів з чужих літератур. — Але що ж: читача, читача треба! А його обмаль. Вдна українська книжка. Можна б ще надіятись на хатні книгозбірні, на книжки, закуплені читачами у книгарнях. Та нам відомо теж, що в книгарнях попит на українську книжку невеликий, навіть дуже невеликий.

„Бюро Правної Поради" Т-ва „Самопоміч".

Вибрана в кінці січня ц. р. нова управа відділу ОУА „Самопоміч" завела дижури кожного четверга від 6.30 — 8.30 в домівці Кредит. С-ки „Самопоміч" і дає правні поради бажаючим. Потребу такого бюра висунуло саме життя. Брак знання англійської мови, потрібних інформацій чи зв'язків утруднює багатьом людям полагодити нераз найістотнішу справу. Ось потрібно не раз виєднати право на старечу пенсію, найти приміщення в шпиталі, дістати чи дати виянення в Еміґр. Уряді чи в суді, чи ще в іншій установі і тоді часто безрадність. Отож треба привітати цю щасливу думку управи Т-ва „Самопомоч", яке тепер сильно збільшило кількість свого членства завдяки тому, що це Т-во є спонзором Кредитівки, а згідно з правними приписами, тільки член спонзорського товариства чи установи може бути членом кредитової юнії, в тім випадку нашої Кредитівки. — В дальшу програму нової діяльности Т-ва „Самопоміч" увійшли самі харитативні моменти: опіка хворими і самітними на терені митрополії Дітройту, як теж поміч залишенцям. Усе те дуже важне і потрібне.

В. Несторович.

Український Народний Союз, який нараховує тепер уже понад 69 тисяч членів, є передова народна установа американських українців, в списку членства якої не повинно забракнути теж і Вашого імени Бо належати до У. Н. Союзу значить належати до цього свідомого та ідейного загалу, який творить і веде наше громадське життя.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Виконавці, виведеної під час „Свята Матері" в Бетлегемі, програми під проводом свого вчителя п. Гната Балазюка.

Бетлегем, Па.

Свято Матері.

День 19-го травня 1957 р. надовго залишиться в пам'яті української дітвори католицької громади в Бетлегемі, Па.

В тому дні відбулося з багатою програмою Свято Матері. О годині 4-тій по полудні батьки з дітьми зійшлися до церкви, де Всч. о. парох Єв. Цегельський відправив Молебень до Матері Божої. По Молебні батьки з дітьми перейшли до церковної залі. Програма розпочалася в год. 5. На гарно зеленому і цвітами удекоровану сцену вийшли малі виконавці. Свято розпочалося молитвою „Отче наш" та піснею „Пречистая, Діво Мати". З гурту малих хористів виступив один і на клярнеті відіграв американський гимн. Слідували дальші точки: гарно виконані пісні, переплітувані деклямаціями, що їх виголошували діти в честь своїх матерей. У другій частині програми деякі діти відограли на фортепіяні по кілька пісень, та на скрипках, клярнеті і саксофоні. Найгарнішою частиною програми, це були народні танки. Діти відтанцювали танок „Катерину", „Козачок" і „Аркан" Публіка з захопленням подивляла малих виконавців та нагороджувала їх рясними оплесками. По закінченні свята відбулася спільна гостина, для дітей і батьків. Ще довго по закінченні свята дітвора не опускала залі, гарно співала і бавилась.

Підготовкою Свята Матері заюмався місцевий дякоучитель п. Гнат Балазюк.

І. М.

Міннеаполіс, Мінн.

З діяльности в громаді.

На терені православної парафії св. Михаїла, що обслуговує 250 родин, національно-громадська праця йде тепер успішно. Зорганізована Рідна Школа має 7 учителів і 70 дітей, а недільна школа 6 учительок й 78 дітей. Рідна Школа з коляди післала на бідних дітей в Европі 50 долярів. Громада мусить будувати народний дім і школу, а кошти вже збираються. — Парафія зібрала і вислала такі збірки: на будову церкви - пам'ятника в Парижі 35 долярів, — на УНР 32 доляри, — на залишенців в Німеччині й Франції $21.58, крім збірок на церковні цілі. — В неділю, 10 березня, всі діти улаштували гарний Шевченківський Вечір під кер. о. пароха і його дружини та п. Ясенюкової, а зібрані датки призначено на шкільні потреби $35.11. На Великдень гурток нац. танців улаштував прекрасний попис гаївок на вулиці біля церкви, на який прийшло багато американців. Проводили: д-р Сімон, обоє Ясенюки, обоє Павлюки. На той час поліція замкнула вулиці для руху. Преса помістила знімки і звіти репортерів.

День Матері улаштувала наша школа під кер. управителів М. Гіпського й Анни Семотюк в неділю, 12 травня. Раділи безмежно серця всіх мамів і парафіян, коли вони побачили такі гарні пописи дітвори під проводом своїх учительок: Филиповичь, Лісович, Плевако, Каґоць, Плювак, Амерслав, Гоців, Гудаки, Демяник, Луціви, Горбаль, Комар. Український реферат виголосила п. Галина Левицька, а англійський — п. М. Ясенюк.

Величезну роботу проробило Сестрицтво парафії, яке від Різдва писало писанки і продало їх за 1,000 дол. на будову дому. Проводили: п-і Попеза, Ясенюк, Рихлій, Сімон, Павлюк, Гайдакова, Качмарова, Пилатюк, й інші сестриці, а їм помагали молоді дівчата і хлопці, які створили школу писання писанок. Наші писанки зайняли увагу обох міст, яких преса містила широкі дописи і знімки про їх виріб, а також про наші великодні звичаї та печива. Також в крамницях була продаж наших писанок.

У Вербну Неділю, 14 квітня, Сестрицтво улаштувало Виставку писанок, печених бабок, вишивок і різьб у парафіяльній залі, яку відвідав губернатор стейту Міннесота Фріман з дружиною і дітьми, та пробув на ній дві години, бо його діти писали разом з нашими писанки, чим дуже радувалися. Представники телевізії взяли фільми з цієї нагоди й вечером було це на екрані телевізії, яка вже двічі надавала роботу нашого Сестрицтва при писанні писанок та печенні бабок. Виставку відвідало багато американців та розкупили всі речі.

Тим способом ми запізнали губернатора з українськими мистецькими продукціями народного виробу, які він дістав в подарунку.

Наше Сестрицтво післало найкращі писанки впрост до Президента Айзенгавера, який надіслав свого листа з подякою.

о. В. Левицький.

ВІДОЗВА
до Українського Громадянства в Америці Кураторії Українського Студентського Фонду

ДОРОГІ СЕСТРИ І БРАТТЯ!

Місяць ЛИПЕНЬ — це місяць українського студентства. За згодою УККА в цім місяці Кураторія УСФонду провадитиме, як минулих років, збірку на цей фонд, який на протязі трьох останніх років роздав 32-ом студенткам і студентам зворотні стипендії в сумі $6,500.00, хоч було багато більше аплікантів, що зверталися за більшими допомогами, як їх було уділено. Так жертвенність нашої громади допомогла започаткувати велике діло. Ціль його: виховати свідомих громадян - патріотів, науковців і професіоналістів, що в майбутньому стануть новим звеном наукової, культурної, економічної і політичної співпраці поміж Америкою і Україною, основаної на щирій приязні обох націй.

Кураторія УСФонду і цього року гаряче закликає всіх американців українського роду і всю українську еміграцію, всі організації і централі щедрими дарами засвідчити, що вся українська спільнота в Америці вміє наше завдання оцінити що вона вважає нашу молодь за спільних дітей всієї громади нашої.

Високопреосвященну Гієрархію наших св. Церков уклінно просимо поблагословити наші змагання для добра Америки і України.

Дорогі Сестри і Браття, щиро сердечно до Вас апелюємо і просимо піддержати українську студіюючу молодь Вашими пожертвами, посилаючи їх на адресу:

UKRAINIAN STUDENT FUND, INC.
302 W. 13th Street — New York 14, N. Y.

За Кураторію Українського Студентського Фонду:

Йосиф Лисогір — голова, **Володимир Петришин** — заст. голови, **д-р Володимир Калина** — касир, **Марта Доберчак** — секретар, **Антін Батюк, проф. Михайло Вєтухів, д-р Дмитро Галичин, ред. Антін Драган, проф. Джан Задорожний, проф. Микола Зайцев, проф. Кость Кисілевський, Дмитро Кульчицький, Василь Пуйда, проф. Джан Решетар, проф. Роман Смаль-Стоцький, Степан Спринський, проф. Володимир Тимошенко, проф. Юрій Шевельов, адвокат Степан Ярема** — члени.

Кожний свідомий українець та кожна свідома українка вважають своїм обов'язком стояти в рядах Українського Народного Союзу, щоб своїм членством збільшити кадри ідейних українських працівників.

ВИЗБИРУЮТЬ ТІЛА ЖЕРТВ ГУРАГАНУ

Рятівничі компанії в Камерон (Луїзіяна) розшукують за тілами людей, що згинули під час гурагану „Одрі" і перевозять їх до Лейк Чарлз, де відбудуться їх похорони.

Кадар затверджений першим секретарем мадярської компартії

Будапешт. — На з'їзді вичищеної і переорганізованої комуністичної партії Мадярщини, відбутому вперше після жовтнево - листопадової революції, затверджено більшістю голосів мадярського прем'єра Яноша Кадара на становищі першого секретаря партії, разом з чотирма іншими секретарями. Першим секретарем мадярської компартії Кадар став з доручення Москви з кінцем жовтня минулого року, після того, як попередній перший секретар Ерно Геро втік із країни. Водночас із цим з'їзд мадярської компартії обрав новий центральний комітет із 53 членів. (Дотеперішній тимчасовий комітет мав тільки 37 членів). Не зважаючи на те, що в з'їзді мадярської компартії брали участь тільки випробувані прихильники московської орієнтації і з тим теж і встановлено Москвою Кадара, проти нього виступили деякі старі комуністи під проводом Йосифа Ревая, міністра культури й ідеологічного диктатора за часів Ракошія. Але ж ці виступи зліквідував негайно Кадар пригадкою, що контрреволюція була спричинена помилками „попереднього проводу партії" і тому, якщо комуністична партія має вдержатися при владі, то вона не може забувати тих „старих помилок", але мусить боротися з ними і їх викорінювати. У своєму експозе під час з'їзду заявив Кадар, що Мадярщина не йтиме ні за прикладом комуністичного Китаю, ні за прикладом Польщі, ні Тіта і не дозволить на ніяку лібералізацію „диктатури пролетаріяту".

Єгипет хоче замиритися з Англією

Каїро. — Офіційно повідомлено, що єгипетський уряд запросив Англію за посередництвом Швайцарії, яка формально заступає англійські інтереси в Єгипті, на конференцію до Каїро в справі фінансових претенсій Англії за „з'єгиптизовані" англійські банки й інші заклади та з справі розмороження єгипетських банкових конт в Англії. Як виходить з цього повідомлення, то Єгипет рішив відмежувати від цих двох справ власну претенсію до Англії на відшкодування за шкоди, нанесені Єгиптові під час минулоосінньої військової інтервенції. Водночас єгипетський уряд потвердив згоду на відновлення англійської летунської служби на єгипетській території. Єгипет очевидячки хоче замиритися з Англією, до чого спонукує його не тільки власна важка господарська ситуація, але й невдачі політики, яка змагала до створення великого пан-арабського обширу під гегемонією Єгипту і його теперішнього амбітного президента. Єгипетська преса скаржиться, ніби з радіостації на одному американському нищильнику, що належить до Шостої фльоти, американці приглушують єгипетські авдиції, призначені для Йорданії, Ливану й Ізраїлю. З кандидатської листи до нового парляменту зреклися знову 29 кандидатів, так, що покищо єгипетський уряд залишив і апробував 1,189 кандидатів на 350 місць.

Не вибухла воднева бомба під час проби в Неваді

Юкка Флетс, Невада. — Представник Комісії Атомової Енергії повідомив, що воднева бомба, яка мала вибухнути 28-го червня на дослідному полі в Неваді, не вибухла, хоч при допомозі голосників повідомлено було всіх, щоб були приготовані на вибух, який мав настати в 5:45 годині вранці. Вояки морської піхоти, цивільні обсерватори і журналісти даремно чекали на експльозію, поки 20 мінут пізніше не повідомлено про те, що не буде експльозії, бо помилково не залучили електричного проводу, який мав спричинити вибух, але про це довідалися аж тоді, коли не настала експльозія, якої всі сподівалися. Цю бомбу мали змусити до експльозії на висоті сталевої вежі 500 стіп заввишки, і вона мала силу 10.000 тонн вибухового матеріялу ТНТ.

● В Йорданії арештовано 17-х учителів під закидом участи в змові, що її затіяли були Єгипет і Сирія проти йорданського короля.

Спорт

ВИСОКА ПЕРЕМОГА ЛЕВІВ

Леви — Спарта 11:1 (2:1).

Шикаго, 23 червня. — Останні з черги в першій рунді, змагання за першенство шикагівської „майор дивіжен", Леви розіграли із Спартою, та виграли їх із небувало високим футбольним вислідом 11:1. Цієї висодої перемоги добились Леви зовсім несподівано та без спеціяльних зусиль. Вже в перших хвилинах гри, Леви почали наступати на ворота противника і виглядало, що оборона Спарти є безсильною, щоб їх стримати. Часте бомбардування воріт в першій половині було однак невдале. Стрілам бракувало точної адреси та сили і мабуть тому, Леви добули в ній тільки двоє воріт. В другій половині змагань, спартанці вичерпані темпом першої, вже несилі були протиставитись Левам, які надалі затримали скоре темпо гри. В цій половині Левам вже щастить. Стрілова диспонованість наладу, приносить гарні овочі. Дев'ять добутих воріт в цій половині теоретично по п'ять хвилин одні, приносили жваві підворітні акції, та багато насолоди симпатикам.

У передматчі резерва Левів теж неменше активно змірилась із резервою Спарти, вигравши зустріч у відношенні 9:0.

Склад першої дружини Левів: Шиманський, Мелешко, Терлецький, Ляхів, Тищенко, Андрушко, Романенко, Р. Маркевич, Кузан, Караван, Вахір, Дяченко, Лоско.

М. Маркевич.

Короткі Вістки

● Президент Айзенгавер із своєю дружиною в понеділок 1 липня відзначатиме 41-річчя свого подружжя на фармі в Гетисбурґу, Па. Президент виїде на фарму в п'ятницю 28 червня, а вернеться до Вашинґтону у вівторок 2-го липня. В середу Айзенгавер вернеться на фарму, дебуде аж до кінця тижня, бо в четвер є 4-ий Липня.

● Японський прем'єр Нобусуке Кіші після триденного побуту в Ню Йорку відлетів до Лос Анджелес, звідкіля від'їде до Японії. В Ню Йорку йому передав комісар торгівлі дарунок від міста золотий швайцарський годинник.

● Кол. мадярський прем'єр Імре Надь з часу жовтневої революції, арештований потім і вивезений до Румунії, буцім-то — за твердженням польської преси — сидить в одній із будапештенських в'язниць. Комуно-мадярський уряд Кадара приготовляє показний процес проти Надя і його співробітників, як проти „зрадників і слуг капіталізму".

Вступайте в члени Українського Народного Союзу!

ЗМІНА АДРЕСИ!

Ще раз пригадуємо нашим передплатникам, що змінюють місце свого побуту, щоб одночасно в повідомленнях про зміну адреси обов'язково присилали поштовими марками 10¢ за виготовлення нової адресової кліші, а члени УНСоюзу ще й число свого Відділу.

Адміністрація „Свободи"

Посмертна Згадка

АНДРІЙ ШУМ, довголітній член Відд. 219 ім. М. Грушевського в Нюарку, Н. Дж., помер 18-го червня 1957 р. Покійний народився 1893 р. в місті Підволочиська, Галичина. Залишив жінку Марію, доньки Анну, Катерину і Юлію та сина Олександра. —
В. Й. П!
М. Юрів, секр.

ТЕКЛЯ РОБАК, членкиня, Відділу 179 УНСоюзу, в Ст. Луїс, Мизурі, померла 5-го червня 1957 р., проживши 69 років. Покійна народилася в селі Стрийівка, пов. Збараж, Галичина. Залишила в смутку чоловіка Тимка і дітей Володимира, Стаська, Стефанію і Ольгу та 6 внуків. Похорон відбувся з української греко-католицької церкви на Резорекшен цвинтар, з участю Родини і Знайомих. — В. Й П!
І. Назар, секр.

• РОЗШУКИ •

Пошукую свого односельчанина Володимира КОРЧИНСЬКОГО, з села Курдибанівки, пов. Бучач. Маю листа від його брата Ярослава. Прошу зголоситися на мою адресу, він сам, або хто знає про нього.
Mr. Joseph CZAJKIWSKI
29 Van Der Werken Ave.
Waterford, N. Y.

Пошукую СТЕФАНА КОВАЛЯ, по-батькові Василевич, замешканий в селі Нагірці Малі, пов. Камінка Струмілова. Маю відомість від жінки і 17-річного сина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу ласкаво голоситись на адресу:
Katherine POLEWCHAK
R. F. D. # 1 Auburn Rd.
Painesville, Ohio

Софія Родзин пошукує кревних ІВАНА САГАНА, сина Михайла і Дарії і МИХАЙЛА ВОЙТОВИЧА, сина Василя і Розалії, з с. Коритники, пов. Перемишль. Маю для них листи від родичів. Хто знав би про них, або вони самі, прошу ласкаво писати на адресу:
Sofia ZOZULA
31 Norfolk St.
Roxbury 19, Mass.

Пошукую ПАНТЕЛЕЙМОНА ВАНАТА, який в грудні 1956 р. прибув до ЗДА і, правдоподібно, живе в м. Омага, Небраска. Хто знав би про нього, прошу писати на адресу:
J. R.
509 E. 73rd St.
New York 21, N. Y.

Пошукую мого брата доньку, ПАРАНЮ СИТАР, з с. Кулява, пов. Жовква. Має перебувати десь в околиці Джерзі. Пошукує тета Олена Скіцко, замешкала в Бруклині. Адреса:
ОЛЕНА СКІЦКО
1507 St. Johns Pl.
Brooklyn 13, N. Y.

Катерина ВОЛКОВИЧ пошукує брата МИХАЙЛА та стрийка СТЕФАНА ВОЛКОВИЧА, що виїхали до Америки ще перед війною, зі села Адреховичі. Усіх знайомих односельчан, чи вже вище названих кревняків, просимо голоситись на адресу:
Kateryna WOLKOWYCZ
Adriatika caxa Postal 49
Ponta Grossa Parana, Brazil

Анна (СТАСЮК) КЛОК пошукує маму МАРІЮ і брата ІЛЬКА СТАСЮКА, з с. Піло, пов. Калуш. Мати Марія походила з с. Берлоги, і виїхала до Німеччини 1941 року, а опісля, правдоподібно, виїхала заграницю. Хто знав би про неї, прошу писати на адресу:
АННА КЛОК
2121 W. Superior St.
Chicago 12, Ill., USA
Заграничні часописи, прошу передрукувати.

Пошукую
ГАЇВ ВАСИЛЯ (різник)
з села Вряза, коло Волехова.
Маю для нього відомість від мами з дому.
Хто має про нього деякі відомості, або він сам, прошу голоситися на адресу:
Михайло ЦІЗДА
820 N. Winchester Ave.
Chicago 22, Illinois

ЧИТАЙТЕ НАЙСТАРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК „СВОБОДУ"

ТАРЗАН, ч. 3890. Товариші-в'язні.

Зараз після того, як поневолювачі відійшли, Тарзан почув стогін. Він пильно вдивлявся в чорну темряву...

І незабаром інший в'язень став центром уваги. — Хто ви є? — запитав він, стараючися зайняти сидячу позицію.

— Дон Івенс, детектив, — задихаючися, промовила людина. — Я є тут за тією чортицею Ольгою. Ясноволоса королева... Гей! — додала во на образливо. — Вона колись мала чорне волосся, а в додатку вона збивниця!